

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. VI. 20 • Nr. 26 (2051)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-6220

SAVAITĖS IVYKIAI

SENATORIUS PRISIMENA LAISVE ...

JAV senatorius J. W. Fullbright vardas, turbūt, daugeliui skaitytojams yra dažnai girdėtas. Kaip santykiams su užsieniu komiteto / Foreign Relations Committee / pirmininkas, ši JAV politinė asmenybė pasižymi tuo, kad siekia bet kokia kaina ir nuolaida palaikyti gerus santykius su komunistinio bloko valstybėmis. Nežiūrint kokios ir būtų žalingos Amerikai ir laisvajam pasauliui pasekmės, J. W. Fullbright nuolat ragina vyriausybę, kad darytų nuolaidų komunistiniams kraštams, ypačingai Sovietų Sąjungai.

Jo įvairios pastangos dėl JAV besąlyginio pasitraukimo iš Vietnamo yra visam pasauliui gerai žinomos. Bet ypačingai blogą akį jis turi mums, sovietų okupuotų kraštų pabėgėliams. Jei per šimtmečius Amerika pavergė tautoms buvo laisvės idealas, tai dabar tos šalies žmogus, sen. F. W. Fullbright, daro viską, kad

apsunkintų pavergtųjų kovas už laisvę.

Pvz., kai š. m. pradžioje iškilo "Radio Free Europe" subsidijų klausimas, sen. Fullbright per savo įtakingą komitetą dėjo visas pastangas, kad ir šis laisvės balsas, skirtas Europos pavergtoms tautoms, būtų nuslopintas. Tik š. m. gegužės mėn. prezidentui Niksonui padarius intervenciją ir paakinus, "...kad mums Vakaruose daug kas yra garantuota ir mes dažnai užmirštame, kad informacijos srityje daug žinių yra neprieinama kitoms tautoms..." yra dar maža galimybė, kad sen. Fullbright užmačiai nepraeis. Subsidijos radijo programos pasibaigia š. m. birželio 30 d.

1968 m. sovietams ir jų satelitams okupavus Čekoslovakiją, sen. Fullbright nerodė susidomėjimo ten vykstantiems įvykiams. Kai visas laisvasis pasaulis su pasibaisėjimu sekė įvykius Pragoje, sen. Fullbright ir jo šlaip visuomet jautrus komitetas nesijaudino ir nekėlė santykių revindikacijos tarp JAV ir Čekoslovakiją okupavusių kraštų reikalo. Tik š. m. birželio 2 d., t. y. diena

po to kai buvo paskelbta Graikijos respublika, stauga "pabudo" sen. Fullbright ir baistai "susirūpino" Graikijos laisve. Jis pats asmeniškai padarė intervenciją pas JAV užsienio reikalų ministerį Rogers ir reikalavo tuč tuojau revenduoti santykius tarp JAV ir Graikijos vyriausybės " ... imant dėmesį, kad dabartinis graikų režimas be perstožimo užgniaužia žmogiškas laisves.... "

Tokiu savo žygiu ir pareiškimu sen. Fullbright pagaliau viešai įsijungė į tų liberalinių elektualų grupę, kuri atakuoja bet kokią politinę santvarką ar režimą, jei jį tik nėra sovietinis.

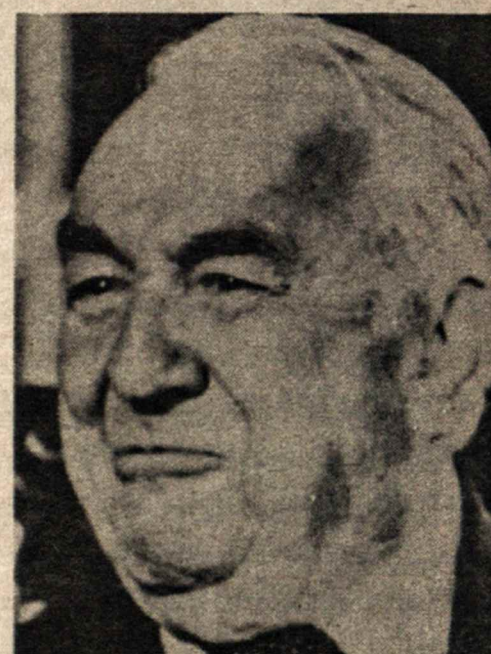
Aišku, kad Graikija šiuo metu turi diktatūrinę valdžią. Bet nežiūrint to, graikai dar turi tokių teisių, apie kurias sovietinio režimo žmogus tik svajoti tegali.

Pvz., šiandien tūkstančiai turistų, daugiausia tų pačių užsienyje gyvenančių graikų, kasmet lanko Graikiją ir jokios sovietinio "Intouristo" pavyzdžiu organizacijos jų "negloboja", t. y., nenustato turistams vietą kur apsistoti, kada valgyti ir kiek dienų krašte pasilikti. Iš kitos pusės, daug graikų emigrantų atvyksta be jokių suvaržymų į Kanadą ir Ameriką.

Graikija šiuo metu yra vienas iš pagrindinių NATO strateginių punktų ir to išdavoje yra didelė rakštis sovietų akyse. Todėl ir sovietinė propaganda didžia dalimi nukreipta prieš šių dienų Graikijos vyriausybę. Dabar, sąmoningai ar nesąmoningai, šiai sovietiniai ir tūlų kairiųjų liberalų

propagandai talkininkauja net JAV įtakingas senatorius.

Nejauku darosi, kai pagalvojame prie ko eina Amerika, kad tiek metų toleruoja žmogų, kuris, būdamas toklaime atsakomingu poste, yra toks neobjektyvus, kad savo nelemtais patarimais gali pakenkti ne tik JAV, bet ir viso laisvojo pasaulio saugumui.

SENATOR SAM ERVIN

GIEDA KAIP LAKŠTINGALOS ...

Amerikos visuomenė dar vis sujaudinta Watergate politinio špionažo įvykiams. Ypačingai dramatiškas buvo pereitos savaitės senato komisijos apklausinėjimas, kai komiteto pirmininkas, sen. Ervin, pareiškė, kad turįs teisę apklausinėti net patį prezidentą.

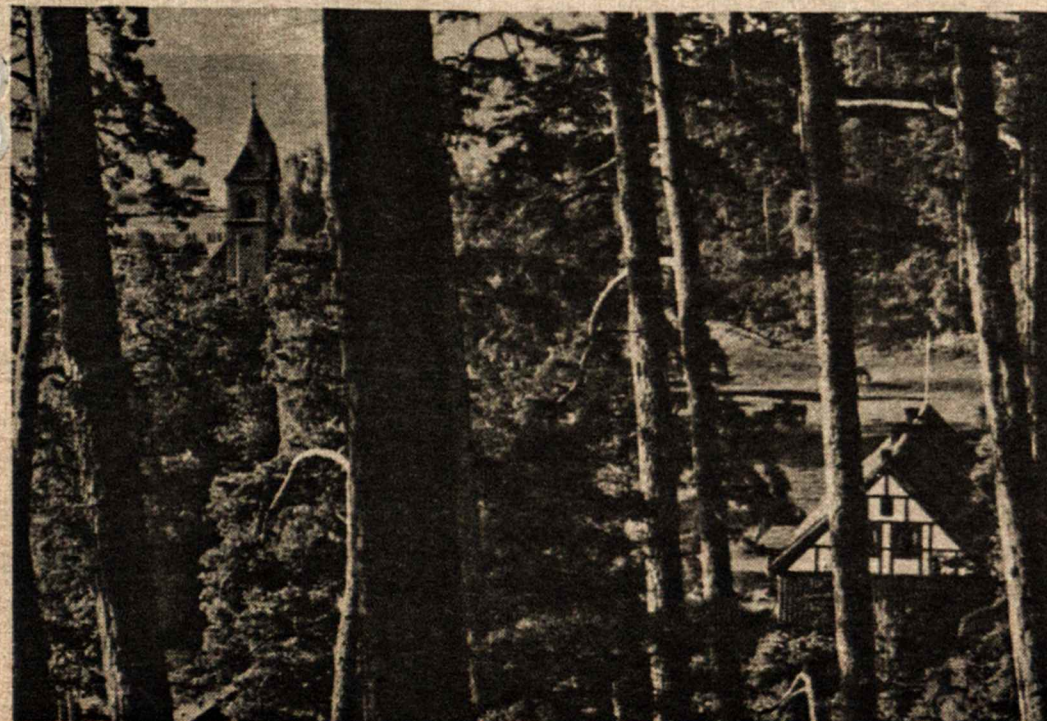
Šlaip visi konspiratoriai yra labai šnekūs ir stengiasi vienas kitam suversti kaltę. Iš jų visai nekalbus yra tik Gordon Liddy, buvęs Baltųjų rūmų patarėjas, kuris už išilaužimą bei slaptą nusiklausymą nuteistas 6 metams kalėjimo. Šis televizijos detektyvo Maverick tipo policininkas bei teisininkas atsisako duoti bet kokių paliudijimų senato tyrimo komisijai, nors ši jam ir prižada suteikti imunitetą. Tuo tarpu kiti liudytojai, anot vieno korespondento, "gieda kaip lakštingalos..."

Sąryšyje su paminėtais įvykiams pažymėtina dar ir toks faktas, kad Brežnevas, prieš išskrisdamas į Ameriką užsienio korespondentų užklaustas pareiškė, kad jis nepriminsias prez. Niksonui Watergate aferą. Greičiausiai

Brežnevas yra nustebintas tokių amerikonių susijaudinimu minėtais špionažo įvykiams, nes Sov. Sąjungoje slaptas nusiklausymas ir tam priemonių instaliavimas viešbučiuose ir svetimų valstybių ambasadose yra paprasta sovietinė kasdienybė. Kas neprisimena prieš daugel metų ambasadai rusų padovanotą meniškai išdrožintą didžiulį Amerikos "herbą", kuri ambasadoriaus išdidžiai pasikabino savo darbo kambaryje. Tik daugiau kaip po metų paaikškėjo, kad pakabintasis "amerikoniškasis erelis" turėjo stiprų siųstuvą, kuris visus Amerikos ambasadoriaus pasikalbėjimus perdavė sovietų saugumui.

Kas nematė ar negirdėjo apie komišką Hollywood' o filmą "The Russians are coming". Rusai ši kartą tikrai atvyko. Ir tai ne į kokią JAV pakraščio salelę, bet tiesiog į New Yorką. Staugė laivų sirenos, švirkstė laivų vilkikų vandens fontanai, kai po 25 metų pirmas rusiškas 20,000 tonų keleivinis laivas "Mikhail Lermontov" plaukė Hudsono upe. Visas tas spektaklis lyg ir signal-

Nuželta į 15 psl.

JUODKRANTĖ - žavusis Neringos vasaros kurortas. (Nuotrauka iš 1938 metų).

Tęsti ir tesėti...

Dr. HENRIKAS NAGYS

Praeitame numeryje NL B-vės valdybos pirmininkas p. L. Girinis trumpai aptarė esamąją mūsų savaitraščio būklę. Turiu prisipažinti, kad nei tikėjausi, nei troškau rašyti šį vedamąjį. Po praėjusių metų (kovo 19) šėrininkų susirinkimo visos eilės žmonių, rašiusių šiame laikraštyje, paramos nebuvo pageldaujama. Tuometinis redakcinis kolektyvas (taip nuostabiai greitai iširęs!) ir vėlesnysis redaktorius į nei vieną mūsų nesikreipė nei žodžiu, nei raštu, ieškodami paramos. Noriu tikėti, kad skaitytojai ir bendradarbiai pastebėjo, kaip greitai ir liūdnei tapo NL savotišku, lietuviškai rašmenimis spausdinamu, nesusipratimu. Ar kam tai patinka, ar nepatinka, bet būtina tą faktą ir išsėdėmėti, ir priimti: NL niekad dar nebuvo pasiekusio tokio apgallėtinai žemo lygio. Paskutiniajam redaktoriui išvykus į savo nuolatinę gyvenvietę,

visi suprato, kad norint išlaikyti NL gyvą, reikia greitos ir drastiškos akcijos. Kalbų praeityje buvo pasakyta pakankamai. Dabar reikia dirbančiųjų. Ir tuojau pat. NL B-vės valdybos pirmininkas ir keli valdybos nariai tad ir kreipėsi į keliasdešimt Montrealio lietuvių (įvairių pažiūrų, amžiaus, išsilavinimo), kad jie susirinktų ir aptartų esamąją padėtį bei pasisakytų ką daryti. Į du tokius savanoriškus pasikalbėjimus atėjo didelė dalis kvies-tųjų. Atėjo, iš tiesų, tie kuriems rūpėjo NL likimas. Š. m. birželio 13 an-trajame pasitarime, kuriame dalyvavo virš dvi-dešimties asmenų, po iš-samių ir dalykiškų pasi-sakymų, buvo beveik vien-balsiai patarta, kad pir-miausia, NL B-vės valdy-ba tuč tuojau sudarytų trijų asmenų komisiją, ku-ri nuodugniai iširtų r e a l i ą esamąją lai-kraščio bendrovės finan-sinę ir administracinę situaciją ir kiek galima greičiau B-vės valdybai pasiūlytų bent keletą ga-limų pasirinkimų tolimes-nei veiklai. Ton komisijon buvo pakviesti ir sutiko įeiti du asmenys, tikri ad-ministracijos ekspertai, nes užimą aukštus ir va-dovaujančius postus di-džiulėse Kanados bendro-vėse, būtent, Vytautas Gruodis ir Povilas Povilaitis. Ton komisijon taip

pat pakviestas ir dabarti-nės NL B-vės valdybos pirmininkas p. L. Girinis, kad būtų palaikomas nuo-latinis kontaktas su valdy-ba ir būtų įmanoma gauti visus būtinus duomenis. Komisijos pasiūlymus ap-svarsčiusi NL B-vės val-dyba tada kreipsis į šėri-ninkus (jų suvažiavimas bus šaukiamas š. m. liepos arba rugpiūčio mėnesį), kad šie nutartų kaip turė-tų būti bendrovė tvarko-ma ateityje ir išrinktų naują valdybą.

Antras, ir kritiškas, redagavimo klausimas turėjo būti išspręstas dar tą patį vakarą, nes be re-daktoriaus tolimesnis NL leidimas būtų neįmano-mas. Susitarta, kad kol komisija iširts padėtį ir suformuluos pasiūlymus, NL faktinuoju redakto-riumi pakviesti ilgametį savaitraščio administra-torių bei buvusį techni-nį jo redaktorių (1968-70 metais) Praną Paukštaitį. Jam talkininkauti išipa-reižojo kelių asmenų ko-

lektyvas. To kolektyvo ne-randame reikalo skelbti, nes skaitytojai patys pa-stebės naujųjų talkininkų pavardes. Šie žmones ateis d i r b t i. Iš liūdnos ir netolimos praeities gi žinome, kad įvairūs iškil-mingai trimituojami ko-lektyvai greitai išyra, nes į juos dažnai sueina as-menys, kurie labiau nori matyti savo pavardes at-spausdintas garbingose vietose, negu konkrečiai darbą dirbti.

Nutarėme tęsti ir tesė-ti. Nutarėme NL išlaikyti gyvą. Nutarėme NL vėl padaryti a t v i r ą kiek-vienai nuomonei. Be abejo, mūsų savaitraštis liks iš-tikimas kovai už laisvą ir demokratinę Lietuvos respubliką, tačiau įsisą-moninės, kad tai atliekama ne tuščiu patriotinių šū-kių deklamacija. Šalia tei-glamybių teks nurodyti ir išėivijos veikloje pasi-reiškančias ydas, nepa-mirštant, kad Lietuva, gy-voji Lietuva, tebėra prie Baltijos ir kad jos prisikėlimas arba mirtis tegali būti tenai, o ne čia.

Tad ir kreipiamės į vi-sus buvusius bendradar-

JONAS KARDELIS buvęs NL redaktorius. Susirgęs prieš 5 metus ir miręs 1969 m., š. m. gegužės 26 d. būtų šventes 80 m. amžiaus sukaktį.

bius ir talkininkus, kurie dėl vienokių arba kitokių priežasčių turėjo pasi-traukti arba pasitraukė iš NL puslapių ir talkos, vėl grįžti, kad galėtume iš-laikyti lietuvišką žodį ne tik gyvą, bet, kiek įmano-ma, nesužalotą, ir kalbėti už tuos, kurie gimtinėje priversti tylėti; kad galė-tume būti išėivijos lai-kraščiu, drįstančiu ir trokštančiu atspausdinti kiekvieno nuomonę, nuoširdžiai tikinčio ir sa-vo krašto, ir savo žodžio laisve.

Henrikas Nagys

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

NEBJOKIME TIESAUS ŽODŽIO!

Šiuos kelis sakinius rašau eilinio skaitytojo var-du. Eilinis skaitytojas, be abejo, nuvalkiotas pasaky-mas, bet be jo, deja, joks laikraštis neišliks ilgai. Charakteringa, kad prieš mečius perėmęs redagavi-mą redakcinis kolektyvas (t. y. po red. Maziliausko) pirmiausia iš NL pašali-no skaitytojų atviro pasi-sakymo skyrių" Ir gerai, ir blogai...". Ko gi buvo išsigąsta? Kritikos? Kad gali būti ir skirtingų nuo-monių, ne vien liaupsini-mo? O gal buvusieji re-daktorai ir kolektyvinin-kai buvo įsitikinę, kad jie klaidų nedarė? Neklaidin-gumo toga labai pavojin-ga, nes ją dėvi visi totali-tariniai režimai. O mes gi, rodos, kovojame prieš toklus režimus? Joks pa-triotizmas, kad ir balsiau-

siai rėkiamas, nepateisi-na cenzūros. Nepateisina jos nei įvairūs pasaulė-žiūriniai bei partiniai in-teresai. NL gali tapti vi-sų laikraščiu, jei tik NL akcininkai tai pajėgs įsisąmoninti ir nutarti.

H. Nagys

ATKR EIPTINAŠ DĖMESYS

Lietuvių Televizijos programa, kaip žinom jau varo trečius savo gyvenimo metus. Daug lėšų su-aukoja klausytojai-žiūro-vai, dalis ateina iš skelbi-mų. Labai yra džiugu, kad susidarė komitetas įgyti ir garsinį televizijos fil-mavimo aparatą, kurio kaina maždaug apie 6 tūks. dolerių. Tokį turint, programos vedėjas p. Šlu-tas galės pavažinėti ir po Amerikos kolonijas bei Kanadą, - įamžinti dides-

nus įvykius ir po to per-duoti Chicagos ir apylin-kių lietuviams pasižiūrė-ti. Televizijos žiūrovai labai trokšta visko, bet programas ruošti darbo rankų tiek maža, kad sun-ku ką ir išgalvoti. Žiūro-vai labai dėkingi už su-rengtas programas atski-rų grupių ar pavienių as-menų, tik stebėtina, kodėl tiek mažai pasirodo Dai-navos ansamblis, Operos vienetas ir nors mažoms ištraukėlėms, mūsų žy-mesni solistai. Reikėtų, kad kas rūpintūs ir kolo-nijose su turimais nors negarsiniais aparatais, įrašant į juosteles pada-rytų filmų balsą. Reikėtų kad ir teatralai čia kiek daugiau įsijungtų, ypač mokyklos, organizacijos, nes tikliu, kad visų laukia-ma talka.

Balys Svalia

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

CIVILIZACIJA IR PROGRESAS – taip !

KOMUNIZMAS – ne !

Dr. J. Kaškelis.

KOVA TĘSIASI — KARAS NEBAIGTAS !

(Iš praeito numerio)

ORGANIZUOTAS ANTIKOMUNISTINIS JUDĖJIMAS

Vienas iš pirmųjų didesnis tarptautinis prieškomunistinis judėjimas, neskaitant prieš karą ir karo metu veikiantį Berlyne "Antikominterną", prasidėjo Ukrainoje 1943 metais, kai susitvėrė "Tarptautinis Antibolševikinis Frontas" (Anti Bolshevik Front of Nations, ABN.). Tada Ukrainos partizanai - nacionalistai, drauge su kitų pavergtų tautų laisvės kovotojais, sudarė sąjungą kovai su Hitlerio ir Maskvos komunistais.

Dabar ABN jungia visas vis didėjančias pasaulyje jėgas kovai prieš Rusijos imperializmą ir prieš tarptautinį komunizmą. Tiek už geležinės sienos - Rusijos imperijos viduje, tiek ir visame pasaulyje. ABN svarbiausias yra tikslas panaikinti Rusijos Tautų Kalėjimą - Sovietų Uniją - ir sudaryti bei atstatyti laisvas, nepriklausomas, demokratines valstybes. ABN obalsis "Laisvė tautoms, laisvė individui".

Šitas antikomunistinis ABN centras yra Munchene (Bavarijoje) ir įvairaus dydžio skyriai bei pavieni veikėjai randasi įvairiose

pasaulio šalyse. ABN visą laiką vadovauja buvęs Ukrainos ministeris pirmininkas Jaroslav Stetoko. Iš viso, toje organizacijoje daugiausiai aktyvūs ir daugiausiai finansiniai remia ukrainiečiai. Keletas ABN vadovaujančių ukrainiečių buvo Maskvos slaptų agentų nužudyti. Paskutinis Banderas Munchene nužudytas buvo sulmtas ir Vakarų Vokietijos nuteistas. Atskiruose kontinentuose bei valstybėse yra daugelis skyrių. Vieno krašto skyriai sudaro to krašto ABN sąjungą. Skyrius sudaro įvairių tautybių atstovai ar pavieni veikėjai. ABN Toronte apima 11 tautybių. Toronto skyrių sudaro Kanados įvairių skyrių konferencijos išsiritą Valdyba. Lietuviai, vienur mažiau kitur daugiau prisideda prie ABN veiklos. Kai kur prie ABN jungiasi visą vietovės kolonija, kitur tik pavieni asmenys. Lietuviai daug daugiau turėtų bendradarbiauti ABN spaudoje. Be plačiai paskleidžiamo įvairiom kalbom mėnesinio žurnalo "ABN Korespondence", ABN išleidžia daug propagandinės ir dokumentinės literatūros ir daug patiekia medžiagos vakarų pasaulio spaudai. Ir čia trūksta informacijų apie

Lietuvą ir apie lietuvių antikomunistinę veiklą. Mūsų atatinamos institucijos ir organizacijos turėtų labiau susirūpinti tą spragą užpildyti. Išties, kai tokia didelė ukrainiečių tauta aktyviai veda kovą su mūsų bendru priešu, tai lietuviams ypač naudinga jungtis ir bendradarbiauti. Tuo labiau, kad ukrainiečiai lietuviams ypač simpatizuoja, nes artimai supuola abiejų interesai budėti ir kovoti su imperialistinėms kaimyninėms valstybėms.

Praktiškai ABN organizuoja ir ragina organizuoti įvairias masines demonstracijas prieš Rusijos imperializmą ir komunistų genocidinius kėsnius. ABN kovoja: kad būtų likviduota koncentracijos stovykla ir būtų paliuosuoti politiniai kaliniai; kad gražintų iš Šibiro okupuotų kraštų ištremtuosius, kad paleistų iš "psichiatrinų ligoninių kalėjimo" kovotojus už tautų bei žmogaus teises. ABN skatina reaguoti į penktosios kolonos pastangas išvystyti artimus santykius su Sovietų Rusiją bei visokeriopą santykiavimą su komunistiniais kraštais. Taip vadinamą talkingą koegzistenciją.

Dabar madoj aukštojo

politikoje naudojama prielaida, kad didžiųjų technologiniai-atominė gaisla, pažengusių valstybių "jėgų balansas", gali garantuoti tikrą bei pastovią taiką, bet pavergtoms tautoms nėra priimtina ir ABN prieš tą teoriją kovoja. Kovoja todėl, kad toji didžiųjų "jėgų balanso" politika konsoliduoja dabartinę Sovietų Rusijos išplėstą imperiją, - nesiskaito su svarbia trečia egzistuojančią potencialia jėga - tai yra su milijonais pavergtųjų, nepatenkintų ir kenčiančių tautų rusiškoj priepaudoj. Sovietų Rusijos imperijoje pavergtų tautų santykis su pačiais rusiais yra 2 prieš 1. Totalitarinės, komunistinės Rusijos imperijos Achilo kulnis ir yra tos pavergtos tautos, kuriuos niekuomet nebus patenkintos padėtimi, visuomet ir visokiais būdais kovos, kad išsprogdinti tokia išdavikišką taiką ir Sovietų Rusijos Imperiją. Balanso jėgos taikos atstovai taip pat pamiršta, kad šis amžius yra ne tik technologijos amžius, bet kartu ideologinės kovos amžius, dėl ko dalinai ir II-sis pasaulinis karas buvo vedamas ir dėl ko pasidarė geležinės bei bambuko uždangos. ABN pilnai remia NATO sustiprinimą ir nepalaukia vadinamos Europos Saugumo Konferencijos, kurios ypač labai nori Maskva, tikėdamasi, kad toji konferencija padės nuginkluoti NATO; padės išstumti palaipsniui J. A. Valstybes iš Europos ir patvirtins dabartinę rytų bei centro Europos (status quo) - tai yra Sovietų Rusijos imperijos struktūrą ir kol susidarys jai tinkamos sąlygos, tolimesniam Europos užėmimui.

ABN rūpindamasi išplėsti veikimą ėmėsi inicijuoti sudaryti kitas antikomunistines tarptautines ir net pasaulines organizacijas. Pasėkoj to buvo sukurta iš Europos

Marija Bocharjeva, vadovavusi moterų batalijonui kovoje prieš bolševikus vokiečių fronte, 1917 m. lapkričio mėnesio vadovaujama daliniai gynė Petrapilyje Žiemos rūmus, kur tuo metu buvo Kerenskio vyriausybė. Bolševikams kovą laimėjus, ji iš Rusijos pabėgo.

laisvų valstybių - tautų priešrusiška ir prieškomunistinė organizacija "Europos Laisvės Taryba" ("European Freedom Council" E.F.C.). Šioji organizacija glaudžiai santykiauja su pavergtųjų tautų organizacija ABN. Tos dvi organizacijos daro bendras konferencijas Londone, 1968, Briusely, 1970, bendras demonstracijas, bendrai laikosi vieningo fronto visose kitose konferencijose bei veiksmuose. Tuo būdu Europos tautos-valstybės yra gražiai sujungtos bendrai kovai.

"Europos Laisvės Tarybai" daugiausiai vadovauja buvęs V. Vokietijos ministras prof. Theodor Oberlander; buvęs Italijos mln. Matteo Lombardo; Danijos buv. užsienio reikalams mln. Ole Bjorn Kraft; buv. Ukrainos mln. Jaroslav Stetoko.

Tų regionalių organizacijų pastangomis buvo suorganizuota Azijos tautų antikomunistinė lyga (APACL) ir 1967 metais užbaigtas organizuoti antikomunistinis pasaulinis veikimas, sudarant "Pasaulinę Antikomunistinę Lygą" (World Anti-Communist League - WACL) ir 1969 metais sudarant "Pasaulinę Anti-komunistinę Jaunimo Lygą" (World Anti-Communist Youth League - WACYL).

Nukelta į 11 psl.

1958 metų ABN konferencijos Toronte prezidiumas, antras iš dešinės dr. J. Kaškelis.

PARUOŠIAMIEJI DARBAI

Paskutiniomis žiniomis atėjusiomis iš Helsinkio, 34 valstybių Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos paruošiamieji darbai jau visai baigiami. Spėjama, kad Užsienų Reikalų ministeriai susirinksią birželio 28 - liepos 2 d.d.

Pagrindiniai jau sutartos darbotvarkės dalykai yra šie: 1. Europos saugumo principai, 2. gyventojų santykiavimas, 3. išplėtimas ekonominio ir kovos su tarša bendradarbiavimo. Sovietai siūlo dar vieną dalyką: sudaryti nuolatinę arbitražo organizaciją, kuri spęstų tarp valstybių kilusius ginčus.

● Būrys iš Maskvoje akredituotų žurnalistų gegužės 28 d. atvyko į okupuotą Lietuvą ir čia praleis penkias dienas. (Tiesa, geg. 29 d.) Žurnalistai, tarp jų telegramų agentūrų, radio ir televizijos korespondentai, minimi tik iš komunistinių valstybių ir komunistinių laikraščių iš JAV, Italijos, Japonijos.

Čia ir kyla klausimas: ar nekomunistinių valstybių ir nekomunistinių laikraščių žurnalistai nebuvo pakviesti ar jie, gerai žinodami Lietuvos padėtį Sovietijoje, sąmoningai ignoravo pakvietimą. Abu atvejai yra labai įdomūs.

● Lietuvos socialdemokratų partijos užsienio delegatūra 1971 m. savo Londone išleistame "Minties" žurnale Nr. 1. įdėjo "Sovietų Sąjungos Demokratinio Sąjūdžių" programą. Ją 1969 m. pateikė Rusijos, Ukrainos ir Pabaltijo demokratai.

● Gegužės 20 d. Ankaros teismas Brazinskių bylą atidėjo liepos 6 dienai.

● Stasys Dzikas, Vliko Valdybos sekretorius, nuo gegužės 25 d. pasitraukė iš Valdybos, nes jo firma išsikėlus į Floridą, turėjo ir jis su savo šeima ten persikelti.

KĄ KITI RAŠO:

"Lietuvos katalikai priverstė sovietus juos toleruoti" - tvirtina Michael Parks Baltimorės dienraštyje "Sun" (1973. V. 17.) Parks, dienraščio Maskvos biuro korespondentas, gegužės mėn. lankėsi Pabaltijyje ir paskelbė seriją įdomių straipsnių. Pasak Parkso, Bažnyčia ir sovietų valdžia tebėra "priešai", bet jis susidarė įspūdį, kad "vėl klestinti" Lietuvos katalikija priverčiusi sovietų pareigūnus "sudaryti paliaubas" su religija. Parks mini šiuos "susitikimo žestus" bažnyčios atžvilgiu: leidimus maldininkų kelionėms, mažo tiražo šventraščių ir maldaknygių spausdinimui, valstybės paramą kelioms senoms bažnyčioms atstatyti ir "pažadus" peržiūrėti svarbiuosius katalikų skundus, įskaitant dviejų vyksupų ištrėmimą ir kasmet įšventinamų kunigų skaičiaus apribojimą. Savo ruožtu, katalikų vadai skatinę tikinčiuosius "nepastatyti vyriausybės ir nemalonią padėti nereikalingomis peticijomis bei demonstracijomis". Po šio "neviešo susitarimo" tarp sovietų pareigūnų ir lietuvių katalikų, pastarieji susiaurinę savo bendradarbiavimą su sovietiniu "žmogaus teisių" sąjūdžiu. Kokios šių komunistinių nuolaidų priežastys? Parks cituoja "vieną jaunų pasauliečių, pastarųjų poros

metų bėgyje iškilusį lietuvių katalikų vadovybę": "Jie susirėmė su mumis tiesioginėje akystatoje ir jie pralaimėjo". Kitas vadovaujantis asmuo, "politinių mokslų specialistas dalyvavęs pagrindinės 'Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos' sudaryme", taip kalbėjęs: "Puldama Bažnyčią, vyriausybė nenuspėjo nacionalizmo, kaip jos tikėtasi, bet paskatino jo augimą. Jei Maskva spaus mus religijos atžvilgiu, ji pastatys pavojun savo politinę kontrolę, kokio ji bebūtų". Komunistinę nuomonę Parkui pareiškė "Vikeltas Chadzevičius, jaunimo laikraščio redaktorius": "Krikščionybė išbluks. Mūsų nuomone, metodiška ateistinė kampanija jau nebereikalinga. Kova prieš Bažnyčią tikrai padėjo mūsų priešams, įkaitindama katalikų jausmus ir suteikdama Bažnyčiai daugiau prestižo". Katalikų vadovybę Lietuvoje pastarųjų trijų metų bėgyje perėmė pasauliečiai: "Jie platino peticijas, organizavo demonstracijas ir derėjos dėl kompromisų su sovietų pareigūnais". Jie taip pat suorganizavę privačią religinių ir teologinių studijų programą ir išvertė į lietuvių kalbą eilę liberalių katalikų intelektualų raštų. Kituose straipsniuose, "Baltų tautos priešinasi kultūriniam užtemimui" (V. 15) ir "Baltiečiai šoka su skirtinga muzika" (V. 16), Parks pabrėžia, kad "antisovietiniai tautiniai jausmai" Pabaltijyje "tebėra stiprūs ir yra viešai išreiškiami".

Net ir vietiniai komunistų vadai "aštriai priešinasi (Maskvos) spaudimui, siekiančiam kultūrinio sulydinimo". Lietuvos Kultūros Ministerijos pareigūnas pareiškė: "Mano problema yra, kad aš pilnai tikiu į sovietų valdžią, bet ne į rusų kultūros (įbrukimą) visiems. Man sunku įtikinti kitus priimti tą naują sovietų kultūrą, man pačiam jos nepriimant. Tai prieštaravimas, kurio neišsprendžia visos tas marksistinis-leninistinis tuščiažodžiavimas iš Maskvos".

● Š. m. kovo 30 d. "The Christian Science Monitor", Bostone leidžiamas dienraštis, įdėjo savo nuolatinio bendradarbio, sovietologo Paul Wohl straipsnį: "A Soviet call for social democracy". Autorius rašo, kad Rusijos prgrindy 1971 m. buvo išleistas naujas "Sėjiko" (Sejatel) žurnalas, kurio tik vienas egzempliorius patekęs į Vakarų. Žurnalas kviečias susiorganizuoti Rusijos socialdemokratų partijai. (Tokį naują judėjimą Sovietijoje, patvirtinusi ir Italijos spauda, gavusi žinių iš Sovietų Rusijos ir Lenkijos namo grįžusių apie 2000 darbininkų, dirbusių projektuojamose pramonės statybose).

Rusijos socialdemokratų seniau buvę gausūs ir gerai organizuoti. Savo politinę karjerą socialdemokratuose pradėjęs ir Leninas. Stiprių socialdemokratų buvę Gruzijoje,

LEONARDAS ŠIMUTIS.

80 m. amžiaus sulaukė Leonardas Šimutis, buvęs ilgametis "Draugo" dienraščio vyr. redaktorius ir ALT-os sekretorius, žinomas visuomenėje politinėje veikloje ir kaip geras prakalbininkas, taip pat rašęs eilėraščius.

Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Ukrainoje. Jų grupės egzilėje dalyvaujančios net laisvojo pasaulio socialdemokratų suvažiavimuose.

(Tai labai ryškus istorinis pasikartojimas. Caristinėje Rusijoje rusų ir kitų tautų, tarp jų ir Lietuvos-politinės partijos ir jų spauda išaugo ir sustiprėjo tik pogrindyje. Šiuo metu komunistų valdomoje Rusijos imperijoje tautų išsilaisvinimo ratas sukasi ta pačia kryptimi ir taip pat keliais).

Jaunimo Centro choras koncertuoja Cikagos universiteto suruoštame tautų festivalyje gegužės 29 d. Chorui vadovauja muz. Faustus Strolia. Nuotr. D. Vakarės

Laumė ir paparčio žiedas

(Ši Liudo Dovydeno pasaka spausdinama Joninių šventės proga)

Jauna laumė netikėtai sužinojo iš savo tetos, kur galima rasti paparčio žiedą.

Didelė laimė turėti paparčio žiedą: tu viską sužinosi, ko tik norėsi — tą ir gausi. Paparčio žiedas seną padaro jaunu, pikta — meiliu, vargšą — turtingu, nemylimą — mylimu. Reikia tik sužinoti, kur yra paparčio žiedas švento Jono naktį, ir jis turi būti nuskintas pačiam vidurnaktyje, kai ir senas gaidys užkišęs už sparno lenktą snapą miega, kai tyliame ežero vandenyje žalia lydeka beveik stacionari skuodžia paviršiumi, atsirėmusi ant nelinkstančios uodegos, o jauna lakštingala giesmės vingiuose susimaišo, — tada, tik tada gali rasti paparčio žiedą, ir tai tik vienoj vietoj — miško tankumyne.

Vingiuotas upelis vedė laumę į patį vidurį girios. Toliau einant, teko perpukšnoti peles neatlaikančią pelkę. Laumei, žinia, buvo nesunku žengti smilgų viršūnėmis. Jai ne kartą teko prieš rytą keliauti pievomis, rasos nenukrečiant. Teko jai rankas ištiesus lėkti medžių viršūnėmis; ne kartą teko joti ir ant vėjo kupros. Vėl reikėjo praeiti miško tankumyne, kur ir mašaliukas neįkiša nosies, bet ir tenai jauna laumė praslydo. Teko jai nuristi didelį akmenį, gulintį ant tako, aukštesnį už arklį. Negalima buvo aplenkti akmens, o jį reikėjo tik kiek pastūmėti. Nei pertoli, nei perarti, — tiek, kiek reikia. Jauna laumė turėjo perbristi labai sraunų upelį, ir tai viena koja persokuoti, kai slidūs kaip vėgėlės akmens dengė upelio dugną. Reikėjo jaunai laumei praėiti dagyną, kur seni, čiuzūs dagiai kibo ir į jos nuogas kojas.

Pagaliau, kai kažin kur toli miesto rotužės bokšte laikrodinis mušė švento Jono dvyliktą nakties, laumė atsiklaupė po jaunu beržiuku, kur ji dvylika kartų sukosėjo iš gilumos plaučių, kaip buvo patarta tetos. Du kartu persivertė per galvą, o, septynis kartus priklaupusi, pajuto užantį, prie pat širdies, paparčio žiedą. Matyti, jis buvo pražydes ant mažo, skurdaus paparčio, augančio po jaunais berželiais. Laumė tuojau suprato paparčio žiedo reikšmę: ji ūmai atsiminė praėitį ir kaip veidrodyje matė ateitį.

* * *

Eina laumė pamiške ir mato arkliagonius. Trys senesni bemiega, o jaunesnysis, atsirėmęs į beržą, tyliai groja karklo dūdele. Laumė mato jo rytdieną ir daug dienų ateitin. Tai jis, jaunas, suskilusiais kulnais, kelias už marių. Jis plauks laivu, bet laivas nuskęs. Šis jaunas arkliagonis pateks ant salos, kur tebus rusvos uolos ir juodos žiurkės. Jis ten mirs badu. Laumei gaila arkliagonio, baso ir suveltais plaukais. Ji tyliai prieina ir užkiša jam paparčio žiedą už lininių marškinių. Ūmai sustoja grojās dūdele — ir skuba prie miegančių arkliagonių, garsiai šaukdamas: „O ne! O ne! Niekur iš čia nevažiuosiu!“ Paparčio žiedas jam parodė, kas jo laukia ateity.

Slėnyje, po sena kriaušė, mažoje pirkioje spinksi žiburėlis. Ten motina, tris sūnus karan išlydėjusi, liko gyventi vienai viena. Ji verpia. Maža spinksulė vos žiba, bet ant kalno Joninių laužą kūrena kaimo jaunimas ir dainuoja, šoka. Pro langelį veržiasi laužo šviesa, tai ji gali verpti ir naktį.

Laumė ir su senute nori laime dalytis: ji dviem pirštais skina vieną lapelį paparčio žiedo ir įdeda į pakulas. Beverpdama pakulas sena motina palies ir paparčio žiedą, ir tuojau pamatys savo vieną sūnų grįžtantį iš karaliaus tarnybos. Jis eina dar toli, Kaukazo kalnuose palei Juodąsias marias, tačiau jis kitą Joninių naktį su motina sėdės prie lango, abu akis nukreipę į ant kalno liepsnomis virstantį Joninių laužą. Motina klausysis sūnaus pasakojimų, kaip buvo svetimose šalyse.

Eina laumė mėnesienoje pakluonėmis, prie drobių, ištiestų ant pievos išbaltinimui. Tas drobės išaudė kuprota jauna samdinė. Ji visas dienas ir naktis pasilenkusi audžia ir audžia. Dabar ji net nė karto nepakėlė akių į žvaigždėtą dangų. Laumė užmeta ant drobės paparčio žiedo lapelį — ir ant drobių ima kristi žvaigždės. Nušvinta visas sodas ir pieva. Kai kuprė mergina ateis prie drobių, jai nereikės pakelti galvą, — žvaigždės mirgės ant jos drobių.

Prie upelio atsisėdusi, mirkydama pavargusias kojas, laumė pamatė ančiuką, kreivu sparnu sunkiai skrendantį. Jis nutūpė prie pat krašto. Laumė pataisė ančiuko sparną, ir jis tai pajuto: sucieksėjęs iš laimės visu balsu, pakilo kaip vėjas ir nusileido trečiam ežere.

Eidama paežere, laumė ant kelio pamatė tris vyrus.

Jie kažin ko ginčijosi. Vienas turėjo peilį, antras — kuoką, trečias — žibančiais ašmenimis kirvį. Prie jų kojų ant kelio gulėjo perskroto pilvu lydeka ir šale jos žibėjo žiedas su raudonuojančio rubino akimi. Tai buvo trys žvejai. Joni-

LAUMĖ

Senovės lietuviai tikėjo į laumes. Pagal jų įsivaizdavimą jos buvo jaunos, gražios, turėjo ilgus plaukus ir mėlinas akis. Jos buvo ypatingai geros mergaitės, kurios buvo našlaitės arba labai neturtingos. Jos buvo nepaprastai geros verpėjos ir audėjos. Laumės globodavo be priežiūros rastus mažus vaikus, kuriuos atsiradus tėvams, sugražindavo. Laumės nemirtingos ir visuomet jaunos, nes gyvena jūrų dugne arba piliakalniuose. Blogos laumės vadinamos raganomis.

nių naktį, kaip sako seni padavimai, reikia žuvis gaudyti kiauru tinklu. Mažos žuvys išneria pro kiaurumą, bet viena, didelė lydeka, turi prarijusi auksinį žiedą su rubino akimi. Taip jiems po ilgų metų ir atsitiko, tiems trims žvejams. Bet jie negali pasidalyti. Vienas sako, kad tai jo laimei teko žiedas, antras, kirvio ašmenimis švytruodamas, tikina, kad tik jo išmone buvo plaukta tuo pakraščiu, jo žodžiu pasikliauta, kur, kaip traukti tinklą. Trečias, neišleisdamas peilio iš rankų, sako: „Aš jau žinojau, jog mes susipiausime nepasidalydami, todėl ir peilį pasiėmiau.“ „O mano kuokas, tu manai, nugarai glostyti?“ — klausia trečiasis, ant kuoko pasirėmęs.

Laumė žino: šie trys vyrai, visas dienas kartu žvejojami, buvo kaip trys broliai. Ji mato jų artimas akimirkas. Dabar jie visi užsimuš, nepasidalydami žiedo.

Laumė atsistoja tarp jų. Jie nemato jos, laumė įbruka žiedą į lydekos gerklę, ir lydeka vienu mostu nuo smėlio nu-plaukia į ežerą.

Kai jie, žvejai, suvokia kas atsitiko, tylėdami padeda ir peilį, ir kirvį, ir kuoką. Taip pat tylėdami, kaip visada, visi trys sėda į laivą ir plaukia žvejoti. O laumė į jų tinklą įmeta paparčio žiedo lapelį. Jų kiauras tinklas užsitraukia, o žuvų plūste priplūsta. Kai laumė iš lėto tolsta ežero krantu, žvejai tempia tinklą, kaip sidabru pripildytą.

Pievomis, laukais eina laumė, matydama baigiančius degti švento Jono nakties laužus. Pasiekusi mišką, ji girdi, kaip kažin kas galvą tranko į medžius. Mato vienmarškinį piemenį, kažin ko besiblaškantį tarp medžių. Tai neseniai apakęs kiaulių piemuo. Visi piemenys, dideli ir maži, išskubėjo į kalnus užkurti švento Jono nakties laužus. Pernai ir jis su draugais kūrė laužą, šoko apie ugnį ir ilgai dainavo:

„Švento Jono naktį
Laumės kūrė laužus,“

Atsidūręs vienas miške, dainavęs iki užkimimo, piemuo troško matyti laužą savomis — neregio akimis. Dabar trankė galvą į storus medžius, geisdamas išskelti iš savo akių laužo kibirkštis.

Laumė vienu pirštu prilipino paparčio žiedą prie storo ažuolo liemens. Tai į tą ažuolą sudavė galva kiaulių piemuo ir — ūmai praregėjo. Surikęs ne savu balsu: „Laužas, laužas!“, pasileido bėgti į jau gęstantį kalne laužą. Bėgo klupdamas, kildamas ir be atvangos šaukdamas: „Laužas, laužas!“ Ir taip jis bėgo prie gęstančio kalne švento Jono nakties laužo, kol jo jėgos išseko. Pusės kalno nepasiekęs, tiesdamas rankas į laužą, nukrito ir... mirė.

(Pabaiga sekančioje laidoje)

LIETUVIŲ KALBOS TYRINĖJIMAI UŽSIENYJE

(Filol. m. k. Algirdas Sabaliauskas — "Mokslas ir Gyvenimas")

Jeigu Jonas Basanavičius, bandydamas rodyti trakų ir lietuvių kalbų giminybę, gana dažnai rėmėsi intuicija ir mokslo neatvirtintais pavyzdžiais, tai Sofijos universiteto Slavų filologijos fakulteto dekanas prof. Ivanas Duridanovas 1969 m. išleistoje studijoje „Trakų ir dakų-baltų kalbiniai santykiai“ šią problemą nagrinėja, remdamasis gilia toponomastinės medžiagos analize. Jis išdėsto išvadą, kad trakai bei dakai kažkada turėjo iš tikrųjų gyventi baltų kaimynystėje. Jo straipsnių yra paskelbta ir mūsų kalbotyros leidinyje „Baltistica“.

Baltų kalbų santykius su kitomis indoeuropiečių kalbomis tyrinėja ir žymiausias bulgarų kalbininkas akad. Vladimiras Georgijevs. Jugoslavijoje lituanistikos ir apskritai baltistikos problemomis aktyviai domisi akad. Francas Bezljajus, prof. Daliboras Brozovičius.

Buvo laikai, kai lyginamoji kalbotyra buvo vadinama „vokiečių mokslu“. Žinoma, šiuo metu lyginamosios kalbotyros „vokiečių mokslu“ jau niekas nepavadins. Tačiau dabartiniai vokiečių kalbininkai sėkmingai sprendžia daugelį kalbotyros, tarp jų ir lituanistikos, problemų. Štai Vokietijos Demokratinėje Respublikoje Berlyno universitete profesoriauja įžymus lietuvių kalbos tyrinėtojas Viktoras Falkenhanas, labai vertingos monografijos apie Joną Brekūną ir jo talkininkus autorius. Leipcige įžymiųjų vokiečių lituanistų tradicijas tęsia Raineris Ekertas. Šis jaunesnės kartos vokiečių kalbininkas palaiko artimus ryšius su lietuvių kalbininkais, dažnai lankosi Lietuvoje, lietuvių filologinėje spaudoje skelbia savo tyrimus, apie lietuvių filologų darbus dažnai informuoja vokiečių skaitytojus.

Vakarų Vokietijoje žymiausias pokario lituanistikos įvykis buvo Ernesto Frenkelio „Lietuvių kalbos etimologinio žodyno“ išle-

dimas, kurį po autoriaus mirties baigė profesoriai Erichas Hofmanas ir Eberhardas Tanglis.

Siuo metu Giotingene leidžiamas Aleksandro Kuršaičio (įžymiojo lietuvių kalbos tyrinėtojo Fridricho Kuršaičio brolio sūnaus) „Lietuvių-vokiečių kalbų žodynas“, kurio leidimu rūpinasi Aleksandro Kuršaičio sūnus Arminas. Žodyną iš pradžių redagavo prof. Vilhelmas Vismanas, o šiam mirus, redaguoja E. Hofmanas, bendradarbiaujant Hertai Krik ir Miuncheno universiteto lietuvių kalbos lektorei Liucijai Baldauf-Jurgutytei. Žodyno išleidimas bus gražus trijų Kuršaičių šeimos kartų nuopelnas lituanistikai.

Giotingeno universitete profesoriauja vokiečių indoeuropeistas, vieno seniausių (leidžiamo nuo 1892 m.) tarptautinių kalbotyros žurnalų „Indoeuropiečių tyrinėjimai“ redaktorius Volfgangas Šmidas. Šis vokiečių kalbininkas 1963 m. išleistoje monografijoje apie baltų ir indoeuropiečių kalbų veiksmažodžio struktūrą, tartum pabrėždamas lietuvių kalbos vertę indoeuropiečių senovei pažinti, kaip veikalo moto įrašė Maironio posmą:

Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį
Iš kapų milžinų
Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį
Iš senųjų laikų!

1970 m. vasarą V. Šmidas lankėsi Vilniuje, kur skaitė pranešimą II-je visasąjunginėje baltistų konferencijoje.

Lituanistika Italijoje daugiausia susijusi su Džiakomo Devoto ir Vitorės Pizanio vardais. Dar 1931 m. Dž. Devotas pradėjo leisti baltistikos žurnalą „Baltiški studijai“, kuriame bendradarbiauja įžymūs įvairių šalių baltistai. Šis italų mokslininkas išrinktas XI Tarptautinio lingvistų kongreso prezidentu (kongresas įvyks ateinančiais metais Italijo-

(Iš praeito numerio)

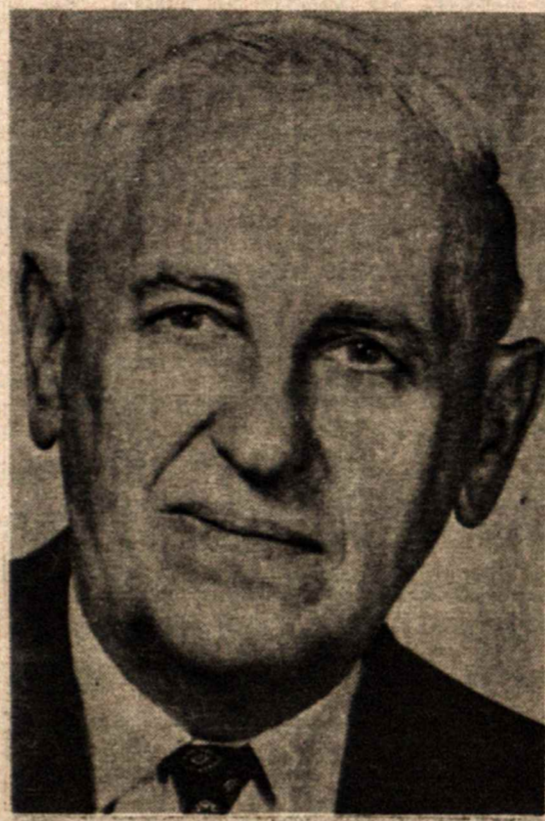
kadais buvo garsus šveicarų lituanistas Maksas Nydermanas.

Anglijoje lituanistikos problemomis gyvai domisi Glazgovo universiteto prof. Viktoras Haltumas, kuris taip pat neseniai keletą mėnesių yra praleidęs Lietuvoje. Prancūzijoje lietuvių onomastikos klausimais daug rašo prof. Raimondas Šmitleinas.

Kadais Tumas-Vaižgantas į vieną Kauno universiteto auditoriją įvedė jauną švedų kalbos lektorių Knutą-Olafą Falką. Nuo tos dienos, tur būt, K.-O. Falkas, dabartinis Lundo universiteto profesorius, ir nesillovė domėjęs lietuvių kalba. Jis yra paskelbęs labai vertingų studijų iš lietuvių onomastikos, baltų ir slavų kalbinių santykių srities. Pastaruoju metu K.-O. Falkas intensyviai tyrinėja jotvingių problemą.

Svedijoje gyvena ir žinomas Vilniaus krašto tarmių, istorinės lietuvių kalbos gramatikos, lietuvių toponimikos, baltų ir slavų kalbų santykių tyrinėtojas prof. Pėteris Aruma. Stokholmo universitete profesoriauja žymi baltistė Velta Rūkė-Dravinia, kuri skaito čia ir lietuvių kalbos kursą.

Jau daugiau kaip keturiasdešimt metų lietuvių kalbą tyrinėja Oslo universiteto prof. Kristianas S. Stangas. 1929 m. lituanistų dėmesį atkreipęs puikia monografija apie pirmosios lietuviškos knygos kalbą, norvegų mokslininkas vėliau paskelbė daug įdomių studijų lietuvių kalbos istorinės gramatikos, akcentologijos, dialektologijos, baltų kalbų

Prof. Antanas Salys.

(Mires 1972 m. liepos 31 d.)

● JULIA NAFER pirmoji Amerikos moteris, baigus pilotų mokyklą ir priimta aviacijos tarnybon kaip pilotė.

● Amerikos General Electric bendrovė pasirašė sutartį su sovietais dėl mokslinio ir techninio bendradarbiavimo.

(Antroji ištrauka)

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romono "Sunkiausiu Keliu")

Vakarop grįžęs namo, jis atrado čia tą nuostabią ramybės nuotaiką, kurią sukurdavo Doma. Tai visad buvo atgaiva po aktyvios dienos.

Dabar jis drįso pasidalinti su Doma dienos įspūdžiais. Trupančiais sakiniiais, kartais su lengvu humoru tone, atpasakojo patirtas naujienas. Tačiau žodis „diktatūra“ buvo toks svetimas jo sąmonei, kad jis vengė to žodžio pašnekesyje su žmona.

Papasakojo, kad miestas pilnas gandų apie bolševikų artėjimą.

— Gal būt mums teks gyventi su Kapsuku, — jis šyptelėjo.

— Ir su Angariečiu? — paklausė Doma, supratusi vyro sarkazmą.

Jis drąsinančiai pažiūrėjo į žmoną, taip didvyriškai atlaikančią gandą apie pavojų. Nusišypsojo jai, kaip vaikui, kuriam nėra reikalo nuogaštauti, ir juokaudamas sutiko su jos klausimu:

— Gal būt ir su Angariečiu. Jis gi domisi mumis. Globojo mus Voroneže, atrado net Kalugoje.

Ėmė kažkaip lengvai kalbėti apie sunkiai dabar realizuojamas viltis, su kuriomis jie vyko iš Kalugos. Tai buvo advokatūros viltys. Tai buvo ramaus darbo ilgesys. Maloni veikla bendraminčių tarpe. O, štai, po trejų metų nebuvimo jie neatrado nė skeveldrų puoselėtų vilčių...

Ir kada tai dėstė su lengvu gauduliu, su skubančia nuovykla žodžių tonacijoje, jis prisiminė jauną vyrą, kurį jam pavadino „vienas iš praporščikų“ vardu. Šis, purtydamas šviesius savo plaukus, provokuojančiai sakė, kad reikia tik šūktelti — ir sukilsime, kaip vienas, ir jis į Sleževičių žiūrėjo, kaip į likiminį žmogų.

— Kiek aš patyriau iš Vyriausybės deklaracijos, — pasakė Sleževičius Domai, — krašte tvarkai palaikyti numatyta policija, o kažkokie neįvardinti daliniai pri-

valės saugoti valstybės sieną.

— Tai Lietuvos kariuomenė? — paklausė žmona.

— Taip turėtų būti, — atsakė jis.

Bet kalbėti apie tai, kada keli pulkai su keletu dešimčių kareivių išdidžiai rodosi popieriniuose generolo Kondratavičiaus manevruose, jis nęprisivertė. Tai buvo per skaudi tema.

Toks išsamus atvirumas žmonai, jam atrodė, būtų tolygus desperacijos pilnam posakiui:

Doma, Lietuva egzistuoja tik ant popieriaus, ir mes pasmerkti žūti.

8

Gruodžio dvidešimt antrąją, iš pat ryto, karininkai būriavosi Valstybės Tarybos patalpose. Didelis ruimas pilnai prigužėjo margai apsirengusių jaunų vyrų. Oras buvo pritvenktas tabako dūmų. Didelis, aukštas langas, pro kurį stengėsi pažvelgti ryto saulė, skendėjo pamėlusiuose smilkaluose.

Pašnekesiai buvo garsūs, bet balsų aidesiai — kurtūs. Visa patalpa ir žmonių spūstis panašėjo į geležinkelio stoties laukiamąjį, kur daugeliui tenka praleisti ilgas ir nekantrias valandas, nežinant tikros traikinio išvykimo ar atvykimo valandos.

Vis įkyriau sklido gandai, kad generolas Kondratavičius ketina kelti Apsaugos Štabą į Gardiną. Tai kėlė vyrams susirūpinimą, nepasitikėjimą. Buvo net staigios panikos nuotaikų.

— Gudams karininkams tai vis vien, — kalbėjo vienas iš vyrų. — Gardine gyvenimas kuklesnis, o jiems visų pirma rūpi alga.

— Kodėl tas Gardinas? — kalbėjo kitoje kambario pusėje. — Juk bolševikai dar bruzda kažin kur prie Daugpilio. Pūga juos ilgai prilaikys užimtose pozicijose. Per tą laiką mes pasirėngsime.

— Vyre, kaip gi tu pasiruoši? Nei ginklų, nei pinigų ginklams pirkti. Jeigu jau kalbėti realiai, reikia gauti iš vokiečių paskolą ginklams pirkti.

— Brolau, ar esi germanofilas, kad nušneki kaip Taryba?

santykių su kitomis indoeuropiečių kalbomis klausimais. Visą savo keturių dešimtmečių darbą Kr. S. Stangas tartum apvainikavo kapitaliniu veikalu „Baltų kalbų lyginamoji gramatika“ (išleista 1966 m.). Tai, tur būt, yra pats reikšmingiausias pastarųjų metų baltistikos mokslo laimėjimas.

Kr. S. Stangas, rūpindamasis norvegų lituanistikos ateitimi, 1969 m. į Lietuvą atsiuntė savo mokinį Helgę Rinholmą, kuris, metus pastudijavęs Vilniaus universitete, puikiai išmoko lietuvių kalbą ir pasiryžęs tęsti savo mokytojo tradicijas.

Jau XIX a. pabaigoje lituanistika pradėta domėtis Suomijoje. Domimasi ja ir dabar. Helsinkio universitete šiuo metu profesoriauja Valentinas Kiparskis, kuris kartas nuo karto skaito ten lietuvių kalbos kursą. V. Kiparskis bendradarbiauja lietuvių filologų spaudoje, lituanistikos klausimais rašo suomių ir kitų šalių periodikoje. V. Kiparskis yra labai plataus profilio, poliglotinių gabumų kalbininkas. Kaip Kr. S. Stangas, taip ir jis vieną savo mokinį — Karį Liukoneną — buvo atsiuntęs į Vilniaus universitetą studijuoti lietuvių kalbos.

JAV lituanistikos tradicijos palyginti nėra senos. Pirmasis amerikiečių kalbininkas, pradėjęs daugiau dirbti lietuvių kalbotyros baruose, buvo Prinstono universiteto prof. Haroldas Benderis (1882—1951). Lituanistikos pozicijos JAV sutvirtėjo, kai Pensilvanijos universitete pradėjo profesoriauti šveicarų kilmės kalbininkas Alfredas Senas, anksčiau keletą metų dirbęs Kauno universitete. Po II-jo pasaulinio karo domėjimasis lituanistikos ir apskritai baltistikos problemomis JAV labai išaugo. Pastaraisiais metais lietuvių kalba buvo dėstoma daugiau kaip dešimtyje šios šalies universitetų.

Iš svarbiausių JAV lituanistų darbų pirmiausia reikėtų paminėti neseniai Alfredo Seno ir Antano Salio baigtą lietuvių—vokiečių kalbų žodyną. Šis penkių tomų veikalas buvo pradėtas leisti dar 1932 m. šveicaro Makso Nydermano iniciatyva.

Iš jaunesniosios amerikiečių lituanistų kartos pirmiausia reikėtų pažymėti A. Seno ir A. Salio mokini Pensilvanijos, valstijos

universiteto profesorių Viljamą Smolstygą. Šis mokslininkas jau du kartus viešėjo Lietuvoje. II-je visasąjunginėje baltistų konferencijoje jis skaitė idomų pranešimą apie baltų ir slavų kalbų santykius (pranešimą skaitė lietuviškai!). V. Smolstygas yra paskelbęs nemažą įvairių lietuvių ir senovės prūsų kalbų tyrinėjimų. Jis taip pat yra JAV išleisto stambiaus lietuvių kalbos vadovėlio bendraautorius. V. Smolstygos iniciatyva 1968 m. pavasarį JAV buvo surengta baltistų konferencija.

Produktyviai dirba ir kitas jaunas JAV baltistas — įžymio norvegų lingvisto Kr. S. Stango mokinys Gordonas B. Fordas. Jis neseniai išleido tokius svarbius lietuvių raštijos paminklus (su vertimais į anglų kalbą), kaip pirmąją lietuvišką knygą — Martyno Mažvydo katekizmą, 1573 m. vadinamąją Volfenbiutelio Postilę, Baltramiejaus Vileto 1579 m. katekizmą, parengė lietuviškų tekstų chrestomatiją.

Indiją paprastai mes prisimename, kada lyginame lietuvių kalbos faktus su senąja indų kalba sanskritu, kada kalbame apie indoeuropiečių protėvynę ir pan. Tačiau prieš trejetą metų Indijoje pasirodė studija, kurią reikia prisiminti jau ir kalbant apie lietuvių kalbos tyrinėjimo istoriją. Tai vieno žymiausių indų filologų, ilgamečio Kalkutos universiteto rektoriaus Sunito Kumaro Četerdžio knyga „Baltai ir arijai“ („Balts and Aryans“) S. K. Četerdžis jau seniai domisi baltistikos klausimais. Lietuvių kalbą jis yra studijavęs Paryžiuje pas garsų prancūzų lingvistą Antuaną Mejė. Prof. S. K. Četerdžis 1964 m. ir 1966 m. lankėsi Lietuvoje ir Latvijoje. Viešnagės metu surinktą medžiagą ir patirtus išpūdžius jis gausiai panaudoja ir minėtoje knygoje, ją dedikuodamas „seserims ir broliams tarybinėse Pabaltijo Lietuvos ir Latvijos respublikose“.

Teigiamą vaidmenį koordinuojant užsienio mokslininkų lituanistinius tyrinėjimus vaidina ir 1963 m. V slavistų suvažiavime (Sofijoje) įkurta Tarptautinė komisija baltų

ŠVENTADIENIO POPIETĖ ANŲ LAIKŲ LIETUVOJE

* * *

slavų kalbinių santykių tyrinėjimui koordinuoti. Šios komisijos pirmininku išrinktas LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius akad. Kostas Korsakas, kuris palaiko glaudžius ryšius su daugeliu čia paminėtų mokslininkų.

Lietuvių kalba iš tikrųjų turi gražų būrį tyrinėtojų įvairiuose pasaulio kampeliuose. Nemažą gražių laimėjimų, įvairiais aspektais tyrinėjant lietuvių kalbą, yra pasiekę rusų, latvių, ukrainiečių ir kitų tarybinių respublikų kalbininkai. Čia taip pat yra savos tradicijos, tyrinėjimo specifika. Tačiau tai jau atskira tema.

B. K. BALUTIS
karta pasakė Londono lietuviams, Lietuvai laisvės netekus: "Šiandien lietuvių tautai tepaliko tik jos geras vardas—saugokim jį!"

Staiga visus pasiekė gandas, kad generolas jau įsakęs išvežti į Gardiną Apsaugos Štabo kasą. Žinia, kad liečiami ir pinigai, atrodė ypatingai jautri.

— Tai finis Vilniui ir mūsų kariuomenei, — suriko vienas iš vyrų. — Gudai patenkinti Gardinu, o mes turime sekti juos į tą užkampį.

Vakar Škirpa buvo iki kaklo prisiklausęs diskusijų „Lietuvos Ūkininko“ posėdyje. Dabar naujas erzelis rodė, kad likiminiam momentui reikalingas istorinis ir likiminis žmogus. Reikalinga išbristi iš klampynės. Gardinas atsilaudo ištrėmimu.

Vyrai nenorėjo vykti į Gardiną. Geriau grįžti į savo tėvyškes. Jauni vyrai daug matė Rusijoje. Ant savo kupros išnešė caro armijos demoralizacijos baisumus. Daugis matė karininkų žudynes. Kai kurie tik per plauką praėjo pro egzekucijų pavojus.

Visi kaip vienas, be kabinetinių teorijų, bet iš žiaurios praktikos žinojo, ką neša į Lietuvą Kap-suko - Angariečio budeliai.

— Kodėl mes pasuojame? — kažkas paklausė.

— Mes nepasuojame, — pasigirdo pasipriešinimo balsas. — Mes esame parengty. Jeigu išeisime iš Vilniaus, pasitrauksime iš fronto kaip dezertyrai.

— Mums nepakeliui su gudais!

— Tie gudai nemoka gudiškai, — pareiškė vienas pašaipiai.

Nors nuotaikos buvo arti pikto apmaudo, daugelis, net pasigaikščiudami, nusiprunkštė. Gudų pulkas lietuvių karininkų tarpe jau seniai tapo anekdotine figūra. Pulkas egzistavo raportuose, — tai buvo popierinis pulkas. Keliolika rusų karininkų, kurie, lyg privatus štabas, supė generolą Kondratavičių, buvo vadinami gudais. Kartu su generolu jie sudarė kažkokį atskirą ekspertų vienetą. Visi jie buvo vyresnių laipsnių. Lietuvos karininkų entuziazmas ir interesai jiems mažai suprantami ir keisti. Lietuvos Nepriklausomybė jiems atrodė vykusiu atramos punktu, nuo kurio patogu organizuoti ginkluotą kovą su Rusijos bolševikišku režimu. Gal būt, generolo Kondratavičiaus privatus štabas ir buvo pirminė rusų ginkluotos kovos idėja, iš kurios vėliau išsivystė Judeničius, Korsakas ir Denikinas.

Jaunėji karininkai norėjo savų vadų. Gerai kalbėjo apie pirmojo lietuvių pulko branduolį, kurį pulkininkas Galvydis-Bykauskas tvarkė Alytuje. Pulkininkas garsėjo savo kietu sąmoju, ir tai tiko jauniems vyrams. Dar kalbėjo apie atsiradusį iš kažin kur lietuvių generolą Žukauską. Lietuvio generolystė teikė jam, dar nematytam, tam tikrą aureolę. Tačiau, atvykęs Lietuvon, Žukauskas susirgo šiltine ir dingo iš akių ir šnektų...

Nauja žinia, kaip liepsna per sausą raistą, perėjo per sambūrį: generolas Kondratavičius asmeniškai prabilo į karininkus. Reiškinytis tikrai buvo naujas ir retas, gal būt, pirmas ir vienintelis jų gyvenime Vilniuje. Kondratavičius neturėjo tiesioginio kontakto su karininkais. Jis buvo Apsaugos Ministerio pavaduotojas, tuo titulu dalinai įėjęs į Vyriausybę. O šie trys tuzinai karininkų, kurie nuolat ir nuolat maišėsi Apsaugos Štabo rūsyje arba Valstybės Tarybos salėse, jo manymu, buvo minia, dar neištirta, neorganizuota ir todėl neįjungta į valstybės struktūrą. Ta minia tolydžio iro, demoralizėjo. Naturalus kariškių tarpe įpratimas drausmei ir įsakymui blėso ir dilo valandomis. Generolo akimis, tam pritarė ir Ministeris Pirmininkas, kad šia karininkų minia netinka lengvai pasitikėti. Paskutiniai Rusijos chaoso metai įskiepijo jiems per daug individualumo. Norint įjungti į būsimą, vis tokią efemeršką Lietuvos kariuomenę, juos reikia perleisti per naują karo mokyklą, kaip lygiai visus „pa-oficierius“ reikia perleisti per naują karūžų mokyklą.

Ir toje vietoje generolas turėjo savo atskirą nuomonę, kuria jis jautėsi artimas savo gudų karininkų štabui, bet jos iš anksto neakcentavo lietuviams, kad ši lietuvių - gudų armija turėsianti tapti Rusijos laisvinimo armijos branduoliu. Todėl ši armija turi būti smogiamasis vienetas, iki kraštutinumo klusnus komandai, be nuokrypų į individualius apsisprendimus. Rusai karininkai, kurie viešai vadinosi gudais, nujautė generolo planus — nekitaip suprato ir savo veiklos prasmę.

Bus daugiau.

POETAJ

NEMIRŠTĀ ?

*Kur nubėgote, o jaunos dienos ?
Lyg mergaičių krykšdamas būrys ? ..
Kam paliekate ilgėtis viena
Ir pravertas nežinion duris ?*

*Jūs nubėgat ir negrižtat niekad...
Tu jaunyste, niekad negrižtai !
Tik gyvenimo žieduose lieka
Prasiskintos brvdės įstrižai.*

* * * Jonas Aistis, Dienos

Viena vasaros popietę, vaikščiodami su draugu Muencheno parke, (dabar atrodo, kad tai buvo prieš daugelį, daugelį metų) deklamavome Jono Aleksandravičiaus eiles. Buvom jauni, buvom tik ką praradę tėviškę ir mums tai neatrodė nei keista, nei nepaprasta. Jonas Kossu Aleksandravičius, Jonas Kuosa Aleksandriškis, vėliau pasivadinęs Jonu Aisčiu, buvo, jau gimnazijoje ir universitete, dar Lietuvoje, mūsų kartos vienas labiausiai mylimų poetų. Tą popietę parke kažkaip užkliuvome ilgiau prie eilėraščio "Dienos", nes jame buvo taip daug tos aistiškos skaidrios nostalgijos, išsakytos paprastais, beveik kasdieniniais, žodžiais. Anot jo paties vieno trumpo eilėraštyje parafrazės - taip sklandžiai ir širdį užgaunančiai tie jo žodžiai susidėję...

Kas sakė, kad poetai nemiršta? O taip, žinom, jie gyvena eilėse, jie lieka nemirtingi kūryboje, jų nenužudo laikas ir taip toliau, ir taip toliau, bet gi JONAS KOSSU ALEKSANDRAVIČIUS - JONAS AISTIS MIRĖ. Mirė. Jo nebėra mūsų tarpe. Ir imago mortis nebėra vien tik tai eilių knygos pavadinimas. Jau nebebus naujų Jono Aisčio eilių, neberasim spaudoj jo liūdno ir kartaus (kad ir kai kam nepriimtino) bet tiesaus publicistikos žodžio, nebegirdėsime nei jo dainuojančiai graudaus balso, sakančio savo eiles. Jonas Aistis mirė pačioj vasaros pradžioj (birželio 13), Washingtone. Mirė vienas pačių didžiausių mūsų poetų, pradininkas visiskai naujo posūkio lietuvių lyrikoje, atgėžusio visą

8 psl.

JONAS AISTIS

jos raidą į Vakarus, į pirmysčius ir giliausius pasaulinės poezijos šaltinius.

Mums jis taip pat atmintinas kaip laimėjęs pačią pirmąją Vinco Krėvės literatūrinę premiją už literatūrinių atsiminimų knygą "Apie laiką ir žmones" (1954). Gimęs bu-

vo 1904.VII.7 ir studijavo Kaune, o studijas baigė dr. laipsniu Grenoblio universitete, Prancūzijoje. Čia spausdiname keletą charakteringų jo eilėraščių, nes jo paties žodžiai šią valandą iškalbingesni už mirties tylą.

Henrikas Nagys

PASTORALĖ

O VIESPATIE, koks vakaras, koks nerimas,
Koks sielvartas mane apėmęs!
Toli balti laivai liūliavo mariomis —
Balti, kaip baltos chrizantemos.

O saulė leidosi balta, pailsusi:
Ji leidos nežinion į rūką tirštą —
Mačiau, sutasė spindulius konvulsijos,
Mačiau ir vakarą, kaip žmogų, mirštant.

Užgeso varpo aidas klonyje...
Skambėjo kažin kas, lyg piemenų rageliai...
Tai vakaras ir tai tikra agonija,
Tai galas kažkokios graudingos pastoralės.

Už šilo spinduliai nusilpo bekyšodami
Ir, tartum skėstančio ranka, paniro.
Ir medžiai, šermenų giesmes giedodami,
Pravirko, ir, lyg vargonai, gaudė girios...

Kaunas, 1933.10.10

POETO MIRTIS

TU ATEINI galop, mano sesuo! Tai ką gi —
Pašerk, pasiausk mano svajonių pelenuos!
Jau nebaisi man tavo atšiauri viešnagė,
Ir be manęs šilai ir marios mėlynuos...

Ir naktį žvaigždės degs, kaip jos prieš amžius degė,

Ir vieversėlių giesmė plūduriuos linuos —
Virpės lapeliai, nugirdę audrą žvagią,
O debesėliai plauks ir sidabru lynos...

Ateik, ateik arčiau ir savo juodą skraistę
Plačiai praskleidusi švelniai apgobk mane
Ir leiski pažiūrėt į gėstančią pašvaistę,

Į mirštančių spalvų konvulsijas ir skautį:
Tesuspindi, tesudega širdis mana —
Ji visą mano amžių buvo kruvina...

Thompson, 1947.5.22

KRISTALINIAME KARSTE

KRISTALINIAM karste, ir nublyškus, nugeltus,
O miela ir graži, kaip gyva!
Ir nėra, kas tave iš to miego prikeltų
Ir kas man atgaivintų tave...

Tu anapus jau laimės, anapus jau skausmo
Ir anapus dienos ir nakties
Abejinga esi. Mano sielvarto šauksmas
Nenuplėš tau nuo veido rimties!

Kristaliniam karste, ir seniai jau be žado,
Gilų žvilgsnį uždengus vokais,
O rami, tartum viską pažinus ir viską atradus,
Prie krūtinės prispaudus laikai...

O man sunku aprėpt ir tikėt, kad tai tujen!
Kad tos rankos jau nieko neguos,
Kad tos lūpos netars anų žodžių šventųjų,
Neskambės serapimais danguos...

Kristaliniam karste mano laimė ir lobis,
Mano džiaugsmas ir mano prasmė!
Šermenų liūdesys mano sielą apgobęs,
Šermenų liūdesys ir giesmė...

O kaip vienas likau! Be tavęs pasimetęs
Vandenuos, kaip "Medūzos" plauste!
Tai bežadžiai tekės mano liūdesio metai,
Kad jau tu kristaliniam karste...

Brooklyn, 1953.4.17

AK, KAIP nuostabiai tos žvaigždės žėri...
Jų taip nieks nematė, kaip tu jas matai,
Nes tik tau naktis akis atvėrė
Ir vienam tau žydi ir alsuoja visa tai!

Be tavęs nesiaustų marios, šilas
Be tavęs neoštų, nekristų rasa,
Nespindėtų nei dangaus šviesylai
Ir pragaištų, nugarmėtų visata visa...

Nors gal nieks tavęs nepastebėjo,
Nors gal nieks tavęs čia nepasigės,
Bet, kai mirsi, mirs diena ir vėjai,
Ir visi, visi žvaigždynai su tavim užges!

Thompson, 1946.10.25

KAS NAUJA KANADOJE

STUDENTŲ DĖMĖSIUI

Norintieji pagerinti vieną iš oficialiųjų Kanados kalbų, galite tai padaryti šią vasarą. Ši programa, kuri tęsis 6-7 savaites yra vedama provincinės ir federalinės valdžios. Viskas t. y. už mokslą, maistą ir patalpas yra valdžios apmokami.

Tai gera proga susipažinti su pasirinktos kalbinės grupės kultūra. Informacines brošiūras galima gauti darbo įstaigose, vidaus reikalų ministerijos rajoninėse įstaigose, Kanados Informacijos įstaigoj (Information Canada) ir provinciniuose švietimo departamentuose.

"KADANGI MES MYLIME JUS"

Šiuo obalsu Quebec'o greittelių administracija nuobirželto 15-tos iki liepos 15-tos dienos praveda saugaus vairavimo disciplinarinį vajų.

Greittelių policija, su paženklintomis ir nepaženklintomis mašinomis, taipgi ir iš helikopterų, seks judėjimą daug greičiau negu iki šiol, nes, anot administracijos pareigūnų, dėl vis didėjančio katastrofų skaičiaus nepakankamo atsakomumo vairuotojų.

Šis neatsakomumas atima daug nekaltų gyvybių ir padaro neapskaičiuojamus nuostolius.

sunkiai sužalojant visai atsargius vairuotojus ir jų keleivius.

Todėl šiuo atveju greittelių administracija reikalauja: laikykitės nurodytų taisyklių, vairuokite atsargiai, saugokit savo ir kitų gyvybes. Greittelių administracija ir sako: "Kartu ir mes rūpinamės tų taisyklių įgyvendinimo reikalu, kadangi mes mylime jus".

Nuostatas - Regulation No. 20 nurodantis smulkias detales yra gaunamas visose greittelių apsimokėjimo stotyse.

JEIGU TURITE RIMTĄ SKUNDĄ

BOX 99, OTTAWA. Čia yra tikras adresas. Šioje įstaigoje dirbantieji žmonės jums visuomet simpatiška padės, ypač naujlems atelviams, kurie yra abėjingi, nedrąsūs ir bendrai, nepasitikinti valdžios organais. Jeigu jaučiatės apgauti neteisingu reklamavimu, jeigu gaunate paraginius mokėti kokias nors bylas, kurios, jaučiatės jums nepriklausos, jeigu negaunate atsakomingo patarnavimo už turimas garantijas - nesistenkite šias problemas išspręsti telefonu, nes daugumoje, asmuo išklauses jūsų skundą telefoniniu pasikalbėjimu, jam elgos neduoda.

Tokiais atvejais, padarykite skundą raštu ir siųskite viršuje duotu adresu. Ši įstaiga dės visas pastangas jūsų reikalą nuodugnai ir taisykliai išspręsti ir be jokio atlyginimo.

ŽVEJOJIMO MĖGĖJAMS

Laurentides Parkas, maždaug 1 val. važiavimo į šiaurę nuo Quebec'o miesto. Čia galima praleisti malonias atostogas žvejotojams, kurie mėgsta Upėtakius (trout). Šis 4,000 kv. mylių parkas pasiekiamas iš pietų pusės 54 keliu, kuris veda į patį centrą. Šis parkas mažai žinomas, bet yra labai gražus ir įdomus savo keliais ir upokšniais, kurie veda į įvairius ežerus ir stovyklas. Laikomas Quebec'o valdžios globoje. Dėl daugiau informacijos kreipkitės:

ATSARGUS VAIRUOTOJAS...

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

VISI VISAI KELIAIS Į WASHINGTONĄ KVIETIMAS Į PLB SEIMO TALKĄ

Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas įvyko prieš 38 metus Nepriklausomos Lietuvos laikais. Tai buvo didelis įvykis tiek savo idėja, tiek programa, tiek dalyvių skaičium. Jo reikšmę tada iškelė sveikinamuoju žodžiu Lietuvos prezidentas Antanas Smetona: "Šis kongresas yra istoringos reikšmės: jis yra pirmas, jis deda pastovius pamatus visų kraštų lietuviams bendrauti". Prezidentas taip pat kongresą susiejo su likiminiu išėjimo repesčiu: "Būdami lojalūs tiems kraštams, kurie tapo jums antroji tėvynė, jūs nlekuomet nepamirškite tos meilės, kurios esate skolingi savo pirmajai tėvynai, savo motinai Lietuvai".

Tai, ką pradėjo 1935 metų Pasaulio Lietuvių Kongresas, toliau tęsia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimai: palaike ir gilina pasaulio lietuvių bendravimą, jungia juos bendriesiems tautiniams tikslams bei uždaviniams, telkia vienon lietuviškon šeimon, kad žinotume, dr. Vinco Kudirkos žodžiais, iš kurių pa-

galbos prašyti ir kuriems ją teikti.

PLB IV Seimas įvyks 1973 rugpjūčio 30-rugsėjo 3 Washingtone, JAV. JAV Lietuvių Bendruomenė, mūsų prašoma, mielai sutinka jam teikti visokeriopą savo paramą. Tokios paramos taip pat tikimės iš artimiausio kaimyno-Kanados Lietuvių Bendruomenės ir iš visų kitų kraštų lietuvių bendruomenių. Todėl PLB Valdyba visus, o ypač JAV ir Kanados lietuvius prašo:

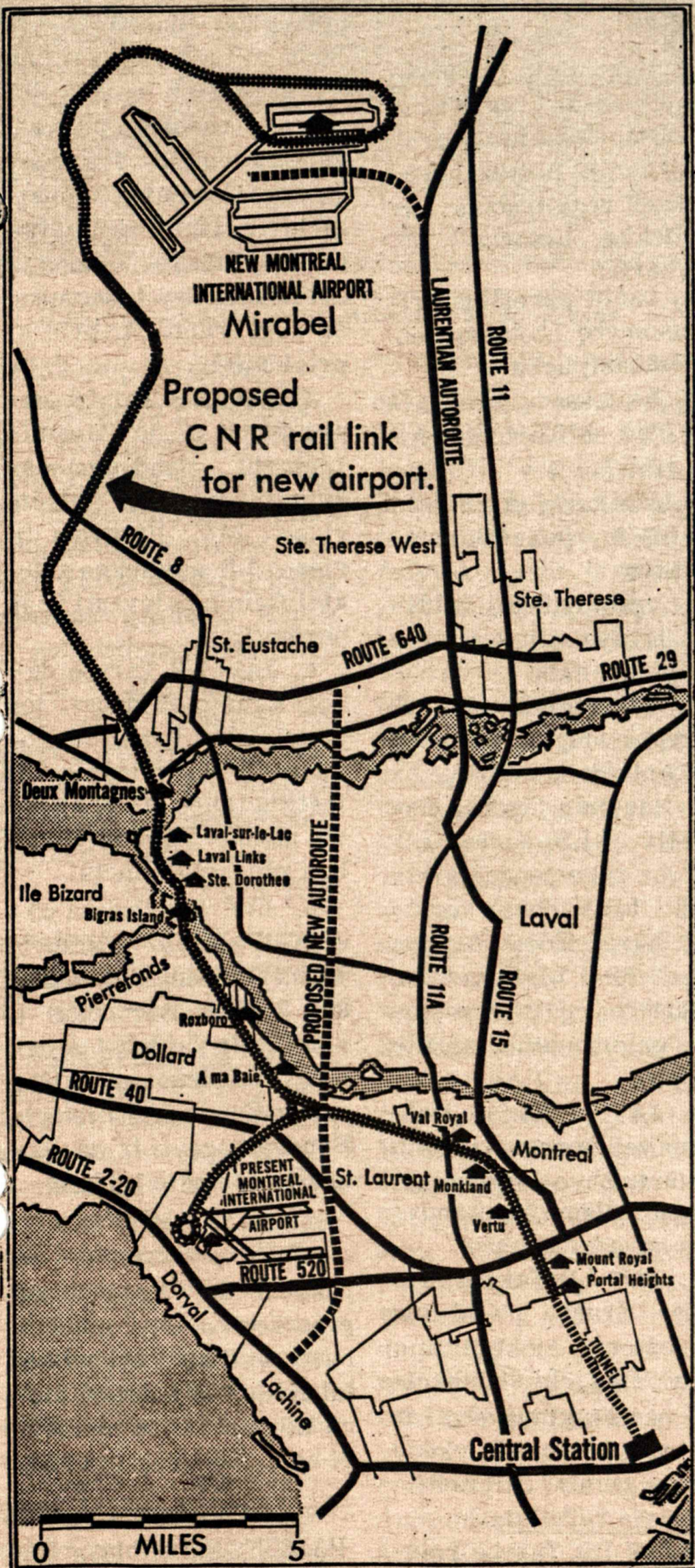
1. Dalyvauti PLB Seime jo svečiais. Gausus visų dalyvavimas teiks Seimui moralinę ir materialinę paramą. Ypač visi laukiami kultūrinuose Seimo renginiuose.

2. Amerikos sostinėje yra daug lankytinų vietų. Turime ten taip pat ir savą Šiluvos koplyčia Amerikos Tautinėje Šventovėje, kur įvyks Seimo pamaldos. Gražu būtų, kad į Washingtoną būtų rengiamos specialios lietuvių ekskursijos.

3. Yra leidžiamas PLB IV Seimo leidinys. Primami apmokami aukos formos sveikinimai bei skelbimai. Tokius sveikinimus kviečiamos atsiųsti Bendruomenės apylinkės, lietuvių organizacijos, pa-

The Tourist Branch,
Department of Tourism,
Fish and Game,
12 Sainte-Anne Street,
Quebec City.

Nukelta į 15 psl.

Montrealio naujojo aerodromo pasiekimo iš miesto planas, kuris Transporto min. Jean Marchand atidengtas studijai. Šio gelenžinkeliuko - Mirabel pastatymą įvykdys Canadian National Railways ir būtų atidarytas kartu su aerodromu 1975 metais.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

SESTOSIOS TARYBOS PENKTOSIOS SESIJOS

1973 m. balandžio 28/29 d. New Yorke

NUTARIMAI

Kultūriniais reikalais

1. JAV LB Taryba ragina mūsų visuomenę tiek organizuotai tiek pavieniui remti visas lietuvių kūrėjo pastangas savo kūryba įprasinti išėivijos gyvenimą.

2. Kultūrinės veiklos koordinavimui ir darbų krypties nustatymui Krašto Valdyba yra prašoma neatidėliojant pradėti Kultūros Tarybos organizavimą. Kultūros Taryboje turi būti atstovaujamos visos kultūrinio gyvenimo sritys. Tuomi bus lengviau išspręstas planavimo bei subsidijavimo klausimas.

3. Lietuvių Bendruomenė ypatingai vertina Lietuvių Fondą kaip reikšmingą instituciją mūsų švietimo ir kultūriniais darbams remti. LB atstovai Lietuvių Fondo skirstymokomisijoje yra prašomi vadovautis Krašto Valdybos patarimais bei rekomendacijomis.

Švietimo reikalais

1. JAV LB Taryba pageidauja, kad Švietimo branduolys ir ateityje liktų Chicagoje, kur yra didžiausias lituanistinio švietimo užnugaris. Sudarant sekančią Švietimo Tarybą, prašoma atsižvelgti į dabartinės Švietimo Tarybos rekomendacijas kandidatų parinkime, kad būtų išlaikytas tęstinumas ir užtikrinta pedagoginė kompetencija.

2. Švietimo Taryba yra prašoma atkreipti daugiau dėmesio į specialias lietuviško švietimo suaugusiems programas, tą klausimą plačiau nagrinėjant šių metų mokytojų studijinėje savaitėje.

3. Švietimo Taryba yra prašoma ir toliau ieškoti tinkamiausių būdų bei priemonių gilesniam lietuviško sąmoningumo ugdymui mūsų jaunimo tarpe.

Visuomeniniais (politiniais-informaciniais) reikalais

1. JAV LB Taryba pritaria Visuomeninių Reikalų Tarybos veiklai Lietuvos reikalu, sąryšyje su įvykstančia Europos Saugumo konferencija. Visuo-

meninių Reikalų Taryba yra prašoma, bendradarbiaujant su latviais ir es-tais, daryti visus įmanomus žygius atatinkamuose JAV įstaigose.

2. JAV LB Taryba prašo Vyriausią Lietuvos Iš-laisvinimo Komitetą, kad jis šauktų dažnesnes in-formacines konferencijas, kas įgalintų efektingesni darbų koordinavimą poli-tinėje srityje ir vestų į vieningą išėivijos pasi-reiškimą politinėje veik-loje Lietuvos bylos nau-dai.

3. JAV LB Taryba, iš-klausiusi pranešimų bei nuomonių apie lietuvių kalba transliacijų į Lie-tuvą stovį, rekomenduoja Visuomeninių Reikalų Ta-rybai ir toliau tęsti žy-gius dėl radio transliaci-jų į Lietuvą lietuvių kalba per Radio Free Europe ir Radio Liberty. Taip pat rekomenduoja daryti pa-stangas Voice of America lietuviškų programų turi-
nio gerinimui.

4. JAV LB Taryba pri-taria Visuomeninių Reika-lų Tarybos rūpesčiams dėl Lietuvos Diplomatinės Tarnybos tęstinumo už-tikrinimo ir prašo toliau veikti šia kryptimi.

4. JAV LB Taryba ra-gina Visuomeninių Reika-lų Taryba koncentruotis išėivijos lietuvių sąmo-ningumo ugdyme ir vieny-bės tvirtinime, pasitikint lietuvių sąmoningumo. Laisvė Lietuvai tebūnie mūsų kelrodžiu.

6. JAV LB Taryba yra susirūpinusi stipresniu pasisakymu Vatikane Lie-

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BUVUSIOJI CENTRO VALDYBA.

tuvos katalikų persekio-jimo reikalu.

Ekonominiais-finansiniais reikalais

1. JAV LB Taryba pri-ėmė sekančių metų Kraš-to Valdybos sąmatą \$19, 700 sumoje.

2. JAV LB Taryba ra-gina LB apylinkes:

a, suaktyvinti solidarumo įnašų išrinkimą, nau-doiant seniūnus ir paštą;

b, pilnai atsiskaityti su Krašto Valdyba ir apygardomis;

c, išigyti ir vesti kasos knygą.

3, Visos rugsėjo mėne-sio aukos yra siunčiamos Krašto Valdybai, kuri jas skirsto pagal savo nuo-žiūrą.

4. Visos LB apylinkių ruošiamų Vasario 16 d. minėjimų metu ar ta pro-ga surinktós aukos yra persiunčiamos Krašto Valdybai. Aukotojui palie-kama laisva apsisprendi-mo valia, kuriam veiks-niui ar organizacijai jis aukoja.

5. Visos Krašto Valdy-bos išlaičės šios kaden-cijos metu buvo daromos racionaliai ir taupiai.

Jaunimo reikalais

JAV LB Taryba paveda Krašto Valdybai, išsiaiš-kinus su Pasaulio Lietu-vių Jaunimo Sąjunga, ap-spręsti tolimesnę jaunimo sekcijų veiklos plotmę ir apimtį.

Organizaciniais reikalais

1. Ryškinant registruo-to LB apylinkėje lietuvių sąvoka, LB Taryba nuta-rė, kad "registruotas LB apylinkės lietuvis" yra tas, kuris:

a, raštu pareiškia pri-klausomybę Lietuvių Ben-druomenei; arba

b, bent kartą yra susi-mokėjęs solidarumo įna-šą; arba

c, bent kartą yra balsavęs LB Tarybos rinkimuo-se; arba

d, yra apylinkės valdy-bos įrašytas į apylinkės kartoteką; arba

e, užsiregistruoja LB Tarybos rinkimų metu rinkiminėje komisijoje.

2. Naujoms jėgoms jun-giantis į LB darbą, LB Taryba rekomenduoja pa-ruošti LB Vadovą, kuria-me būtų išdėstytos pa-grindinės LB veiklos praktiškos gairės, meto-dai, priemonės ir atskaito-mybė.

3. JAV LB Krašto Val-dybos veikla organizaciniu požiūriu buvo sveikintina. Decentralizacijos bandy-mas save patelsino.

4. JAV LB Taryba pri-taria Krašto Valdybos paruoštoms rinkiminėms taisyklėms, iki šiandieni-nei pasirengimų eiga ir ragina visuomenę rinki-muose gausiai dalyvauti.

Įvairiais reikalais

1. JAV LB Taryba reiš-kia nepasitenkinimą JAV Prezidento Richard M. Nixon ir jo administraci-jos elgesiu, paneigiant

JAV tautinėms grupėms JAV Kongreso skirtas su-mas pagal Ethnic Heri-tage Act ir prašo, kad šios sumos būtų įtrauktos į šio krašto biudžetą.

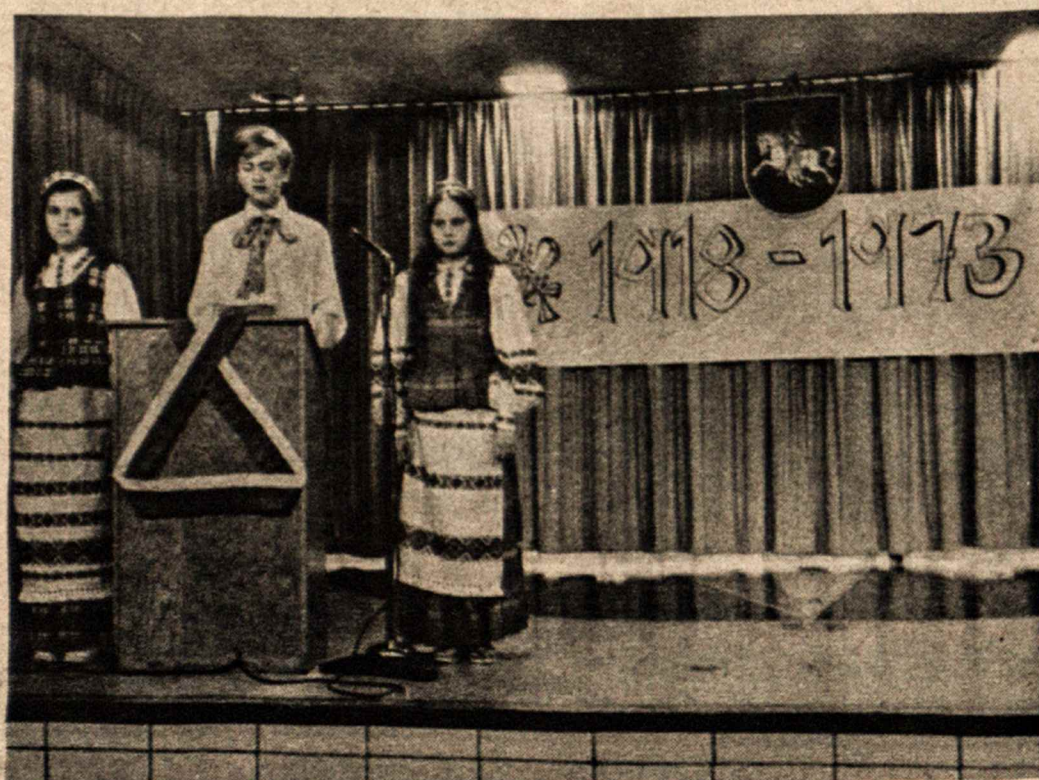
2. JAV LB Taryba džiaugiasi Šiaurės Ame-rikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Da-
jungos rodoma aktyvia veikla, sveikina šią vasa-rą organizuojamą krepšini-
ninių ir tinklininkų išvy-
ką į Vakarų Europą ir kviečia mūsų visuomenę šį žygį remti ir prie jo prisidėti.

3. JAV LB Taryba, su-prasdama IV-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo svarbą, kviečia visus JAV lietuvius ir visas LB apylinkes gau-siai Seime dalyvauti ir jį paremti.

4. JAV LB Taryba dė-koja Krašto Valdybai, jos pirmininkui Vytautui Vo-lertui ir centrinėms LB institucijoms už jų atlik-tus darbus VI-sios Tary-bos kadencijos metu.

5. JAV LB Taryba dė-koja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirminin-kui Stasiui Barzdukui ir visai PLB Valdybai už ro-dytą bendruomenišką draugiškumą JAV Lietuvių Bendruomenei ir už Pa-saulio Lietuvio leidimą.

• JAV prezidentas R. Nikson ir Prancūzijos prezidentas G. Pompidou buvo susitikę Reykjavike, Islandijoje. Po dviejų dienų konferencijos išsisky-rė be žymesnių nutarimų.

Veikėjai iš jaunosios kartos, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą skaito Viktoras Kelmelis. Nuotrauka M. Nagio.

PAIEŠKOMI: Albinas Kazlūnas ir Balys Sabaliauskas, anksčiau gyvenę Calgary, Albertoje.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgas savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½%
šėrus ir sutaupas	6½%
už vienu metų terminuotus indėlius	7%
ir 3 metams	7½%

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$4,300,000

Širvintos Tunto skautės - Paukštytės su savo globėja Milda Stankiene. Nuotrauka M. Borusienės.

KVIEČIAM! GEGUŽINĖ

Žūklautojų ir Medžiotojų klubo "Giedraitis" valdyba kviečia visus narius ir prijaučiančius tautiečius su šeimomis bei jaunąja karta atvykti į klubo vasaros gegužinę liepos 8, sekmadienį, 2 val. p. p. į Javos šaudyklos rajoną. Bus daug įdomybių visiems: įvairūs priziniai šaudymai, įdomi loterija. Jaunimas bus pavaišintas. Įėjimas — veltui.

KLUBO VALDYBA

CIVILIZACIJA IR PROGRESAS

(Atkelta iš 3 psl.)

Pasaulinę Antikomunistinę Lygą (WACL), šiuo laiku sudaro 70 įvairių valstybių — tautų nariai. Nariais gali būti paskirę tautų ar valstybių organizacijų centrai ar institucijos, apimančios atatinamuose kraštuose turimus skyrius. Suprantama, tos organizacijos ar institucijos turi būti antikomunistinio pobūdžio.

Pasaulinė Antikomunistinė Lyga kasmet daro vis kitam krašte metines konferencijas. Jos buvo Japonijoje, Filipinuose, Korejoje, Vietname, Formozoj

ODONTOLOGIJOS DĖSTYTOJAS

Dantų gydytojas Dr. Rimantas Karka, 1966 m. baigęs Toronto Universiteto Odontologijos fakultetą ir 1970 m. Loyolos Universitete Chicagoje gavęs iš Biologijos magistro laipsnį ir įsigijęs specialybę, nuo š. m. sausio mėnesio tęsia savo specialybės darbą su buvusiu Toronto Universiteto odontologijos departamento vedėju Dr. Harvey Jenkins, naujoje vietoje: 286 York Mills Road, Willowdale, Ont.

Tel: 444 - 8134 ir 200 St. Clair Avenue W. Toronto, Ont. 932 - 3030.

Nuo 1973 - 73 mokslo metų rudenį Dr. R. Karka yra pakviestas dėstyti savo srityje Toronto Universiteto Odontologijos fakultete.

WACL konferencijos yra nepaprastai didelė reikšmė prieškomunistiniam ir prieš imperialistiniam veikimui. Konferencijoj dalyvauja viso pasaulio rinktiniai asmenys: buvę iš esant ministeriai, žymūs politikai, parlamentarai, mokslininkai, visuomenės veikėjai ir spaudos atstovai. Per 3-4 dienas yra svarstomi įvairūs klausimai atskiruose keturių komisijų ir plenumo posėdžiuose. Priimamos įvairios rezoliucijos, kurios pasitvirtinamos įvairių valstybių vyriausybėms, parlamentarams, spaudai ir kitom tarptautinėm institucijoms, kaip Tautų Sąjungai, UNESCO ir kt. Iš konferencijos Meksikoj buvo pasiųsta telegrama Pasaulinei Sporto Olimpiadai (Muncheno), kad olimpiados vadovybė laikytųsi demokratiškumo ir išjungtų Sovietų Rusiją, kuri neteislingai atstovauja pasisavindama kitų tautų atletus; buvo pasiųsta kal kurioms tautoms (Čilės, Pietų Vietnamui) užuojautos bei padėkos laiškiniai priešintis komunizmo skverbimuisi. Konferencijoje yra gera proga ir geros galimybės propaguoti savo tautinius interesus. Tiek posėdžiuose, tiek per įvairius priėmimus gali laisvai susipažinti, išsikalbėti bei užmegsti ryšius visam laikui su vien-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6½% už 1 m. term. dep.
7¼% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgicijus

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

ĮVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuose. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co.

Telefonas LE 1-3098

480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Savininkai A. ir S. KALOZA

minčiais, bendros kovos delegatais. Pavergtųjų kraštų dalyvavimas ypač yra svarbus. Pasaulio dalys neturėjusios sąlyčio su komunistiniu okupantu negali suprasti komunizmo tikrovės. Sovietų Rusijos kėslių. Daugelis yra linkę svarstyti komunizmą tik filosofiniai ar tik kaip socialę dok-

triną. Tik tada, po ilgesnių diskusijų Rusijos komunistinis imperializmas tampa suprantamas. ABN atstovams tose konferencijose yra svarbus, kartu ir dėkingas uždavinys nušviesti okupuotų kraštų padėtį ir prarasti atatinamą išlaisvinimo propagandą.

(Pabaiga sekančiame numeryje)

Praeitais metais Sudburyje įvykusios gegužinės lietuviškai spaudai paremti keletas dalyvių. Iš kairės A. Braškys, A. Staškevičius, P. Griškonis ir A. Milčius.

CHICAGO :

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS LIETUVIŲ TELEVIZIJOJE

Kai visa gamta prisike-
lia iš žiemos miego, žie-
dais pasipuošia medžiai
ir gėlės, pasaulyje yra
pagerbiama motina. Moti-
nos Diena paminima vie-
nur iškilmingiau, kitur
kukliau. Mes džiaugiamės,
kad turime čia laisvę ir
savo gimta kalba, galime
Motinos Dieną paminėti
ne tik mokyklose, per ra-
dio valandėles, bet ir vie-
nintelėje pasaulyje Lietu-
vių Televizijos programo-
je.

Šių metų gegužės mėn.
15 d. įspūdinga Motinos
Dienos minėjimas televi-
zijoje surengtas buvo Ba-
lio Brazdžionio, kuriame
dalyvavo Marijos Aukš-
tesniosios Mokyklos mer-
gaičių ansamblis, ved.
muzikės sesers Bernar-
dos, padedant muzikui Pe-
trui Armonui, išpildė su
planu Motinoms skirtas
dainas, ir solo partiją Da-
lia Eidukaitė. Taip buvo

miela klausyti mergaičių
traukiančias dainas, kai
kurios motinėls net klau-
sydamos ašarėlėms apsi-
vilgė.

Viduryje programos
buvo suvaldintas monta-
žas, sukurtas Bal. Braz-
džionio "Trys Motinos".
Montaže roles labai gerai
atliko Audronė Pavilčiūtė,
Viktorija Dirgelaitė, Aril-
da Vailokaitytė, Rita Taut-
kutė. Eilėraščių posmais
pasveikino Kazytė Braz-
džionytė ir kuri išsvijos
motinai įteikė gėlių. Sce-
nai pritaikyta labai gra-
žios J. Kiburo dekoraci-
jos.

Baly Svaila

● CHICAGOS Vytauto
Didžiojo kuopa, centro
valdybos pavedimu 1973 m.
birželio mėn. 17-24 dieno-
mis. p. Karaičių vasarvie-
tėje "Gintaras" ruošia 4-ją
šaulių kultūrinę savaitę-
stovyklą.

MONTAZO "Trys Motinos" atlikėjos televizijoje.

MOTINOS DIENOS minėjimo programos dalyviai televizijoje. Sėdi iš kairės
muz. Petras Armonas, Seselė Bernarda ir Baly Brazdžionis. Nuot. M. Nagio.

Stovyklos vadovu pa-
skirtas L.Š.S.T. garbės
narys. Vytauto Didžiojo
kuopos valdybos pirminin-
kas Vladas Išganaitis.

LIETUVIAI KARIAI PLAČIAME PASAULYJE

● SILVESTRAS GRUŠ-
NIUS, Lietuvos kariuome-
nės savanoris kūrėjas,
mirė geg. 1 d. Detroite,
sulaukęs 72 metų amžiaus.
Kilęs iš Švenčionių, buvo
karo invalidas.

● PLK. LTN. VYTAUTAS
KERŠULIS, šių metų pra-
džioje išėjo pensijon. Iš-
tarnavęs JAV kariuome-
nėje 23 metus. Tarnybos
laiką buvo Korėjoj, Vietna-
me, V. Vokietijoj, Italijoj,
Graikijoj. Dabar dirba
Gynybos departamente ir
O'hare administracijos
rūmuose, išduoda papigin-
tas keliones kariams į Vo-
kietiją.

● DENIS PAŠKAUSKAS
iš St. Ignacius jun. kolegi-
jos priimtas į West Point
karo akademią. Jo brolis
irgi tarnauja kariuomenėj,
o motina likusi našlė turi
valymo drabužių krautuvę
69 g. Marquette Parke, Chi-
gacoj.

● JONAS DAUNYS iš
Conn. sugrįžo iš Šiaurės
Vietnamo belaisvių sto-
vyklos su kitais Amerikos
kariais po paliaubų sutar-
ties pasirašymo.

● KPT. JONAS MACE-
JŪNAS ilgą laiką sir-
gęs, mirė geg. 10 d. Mel-
bourne, Australijoj, tesu-
laukęs vos 61 m. amžiaus.
Kilęs Kalvarijos.

● MIRUŠIAM KPT. JUO-
ZUI Kulikauskui iškilmin-
gai atidarytas paminklas

ėv. Kazimiero kapinėse,
dalyvavo daug Ramovės
narių pamaldose ir atida-
rime.

● GEN. ŠT. PLK. LTN.
Jonas Juknevičius mirė
prieš metus laiko, metinių
proga jo likusi šeima įne-
šė į LF 100 dol. įnašą.

● MIR. KAZIMIERAS
Daugvydas, gyv. Detroit,
Mich. savanoris kūrėjas,
neseniai atšventė savo 75
m. gyvenimo sukaktį.

● JAV LAIVYNO PA-
REIGŪNAS, W. Kasparson-
nas, su šeima visą laiką
gyveno Floridoje, gavo
naują paskyrimą ir iš-
vyksta kitur, bet žada baig-
gęs tarnybą apsigyventi
Chicagoje.

● PAULIUS KAZLAUS-
KAS iš Detroit, tarnauja
JAV karo laivyne ir stu-
dijuoja karo technikos
mokslus.

● KAROLIS CICĖNAS,
Mirė tesulaukęs 67 m.,
kilęs iš Švenčionių apskrities,
Lietuvoj dirbo Gin-
klavimo Valdyboje, vėliau
jis buvo Švenčionių bur-
mistru.

● DALIA VASARYTĖ, iš
Clevelando, baigė gall.
seserų kolegiją, dirba
Barbetono miesto ligoni-
nėj, o rudenį žada persi-
kelti į U.S. laivyno ligoni-
nę prie Chicagos.

● PETRAS ČESNULIS
buvęs lenkų kario unifor-
moje Vilniaus krašte, pa-
rašė knygą "Kaip kentėjau
Pilsudskio Kalėjime-Nu-
žmogintieji". Tai vieninte-
lė knygą, kurioj taip jaus-
mingai ir vaizdžiai apra-
šytas jo ir kitų lietuvių
išgyvenimas to laiko len-
kų vergijoje.

● JŪRŲ ŠAULYS Augus-
tinus Daškus mirė geg.
19 d. tesulaukęs vos 49 m.
Priklausė Ciceroj jūrų
šaulių Klaipėdos kuopai.

● EDUARDAS V. BLA-
ŽYS iš Kalifornijos tar-
nauja JAV laivyne. Baigė
karinę tarnybą tęs miški-
ninkystės mokyklą.

● CHICAGOS RAMOVĖS
sk. pirm. A. Juškevičius,
savanoris. J. Breivė, sav.
J. Švedas dalyvavo LB
Vidurio Vakarų Apygar-
dos rinkimuose.

● LIETUVOS KARIUO-
MENES karys Charles
Gable, kuris patekęs 1940
m. Sovietų armijon, vėliau
buvęs belaisvis, esąs ne-
tekęs kojos iki kelių, kar-
tais kenčia daug skausmų
bet yra veiklus lietuviš-
kame judėjime, Chicagoje.

● KAROLIS ŠLAPSIN-
SKAS, gyv. Chicagoje, II
Pasaulinio karo vetera-
nas, jis buvęs Tomske
ir kituose Sibiro mies-
tuose su Amerikos avia-
cijos baze, kaip elektros
mechanikas. Jam teko
daug kartų matyti lietuvių
tremtinių ir per vielinę
tvorą jiems telkti maisto.
nors rusų sargybiniai
grąsindavo ginklu.

● Kanados Veteranų įsta-
ga praneša, kad lietuviai
buvę I-jo ir II-jo Pasauli-
nių karų veteranai, tarna-
vę sąjungininkų kariuome-
nėje, galės gauti tas pačias
teises, kaip ir kanadiečiai,
jei įrodys tai dokumentais.
Suinteresuotieji gali kreip-
tis "Department of Vete-
rans Affairs", Ottawa, arba
į artimiausią miesto vete-
ranų departamento įstaigą.
Bal. Brazdžionis

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS
NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI ŠKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAMĖ NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVŲ PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILĖRAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.
Metinė prenumerata tik \$7.00
KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50
636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

SPALVINGOJI LIETUVA *

DARIAUS IR GIRĖNO BARELJEFAI PUNKTUKO AKMENYJE

Dariaus ir Girėno bareljefai buvo skulptoriaus B. Pundžiaus iškalti vokiečių okupacijos metu. Lietuvių Enciklopedijoje (XXXVI t. 458 psl.) parašyta, kad šią idėją iškėlęs buv. ilgametis Finansų Ministerijos tarnautojas Tomas Zaukas. Jis 1942 m. Kaune sudarė komitetą, į kurį įėjo T. Zauka, pirmininkas ir nariai - Jonas Pikčilingis, Jonas Škepešys, Jonas Deksnys ir Juozas Audėnas. Iš generolo Mykolo Velykio valdomo likerių fabriko buvo gauta 10,000 vokiečių markių, kurios daugiausia ir pagelbėjo bareljefus sukurti. Anykščiuose buvo sudarytas kitas komitetas, kuris daug padėjo B. Pundžiui techniškai ir materialiai.

● **GENEROLAS V. ŽILYS** mirė Kaune. Jis buvo gimęs 1898 metais. Stojė savanorių Lietuvos kariuomenėje 1919 m. Baigė karo mokyklos pirmąją laidą. Belgijoje baigė karo akademią ir vėliau buvo Lietuvos artilerijos inspektorius. Ištįsą 14 metų jis išbuvo Sibiro tremtyje.

PENKIA TŪKSTANTINIS DIPLOMAS

Vilniaus Valstybinio Pedagoginio Instituto neakivaizdinio skyriaus lietuvių kalbos ir literatūros bei biologijos ir istorijos specialybių studentai išlaikę paskutiniuosius valstybinius egzaminus. Š. m. balandžio 8 d., kaip rašo "Tarybinis Mokytojas" balandžio 11 d. laidoje, Institutas įteikė penktatūkstantinį diplomą. Jį gavo M. Vizgirda, Žaliosios aštuonmetės mokyklos mokytojas. Neakivaizdinis mokymas buvęs pradėtas 1950 m., o paskutinais metais į Institutą užsirašę apie 400 studentų per metus.

DIDŽIAUSIA SANA TORIJA

"Tiesos" 1973 m. gegužės 6 d. laidoje atspausdinta žinutė apie Druskininkų sanatoriją "Nemunas", pavadinta "Didžiausia sanatorija Pabaltijyje". Šiomet atidaryta antroji sanatorijos dalis. Ta proga "Tiesos" korespondentas patalpino pasikalbėjimą su kurorto vedėju gydytoju A. Maldučiu.

"Pirmuosius poilsiautojus", pasakoja dr. Maldučius, "priėmėme 1970

st. catharines

JONINĖS!

Tradicinė JONINIŲ šventė įvyks **St. CATHARINES, Ont., birželio 23, šeštadienį, Merriton Community Centre Hall, Park Ave.**

- Programą išpildys Čiurlionio Kanklių Ansamblis su soliste Irena Grigaliūnaite iš Clevelando.
- Tradicinis Jonių ir Jonų pagerbimas.
- Šokiams gros puikus europietiškas orkestras.
- Baras, loterija ir kitos įvairenybės.

Nuoširdžiai kviečiame visus lietuvius į šį gražų jaunimo ir senimo sąskridį - Jonines!

Svečių patogumui salė bus atidaryta nuo 2 v.p.p.

Programos pradžia punktuškai 6,30 val. vakaro.

Skautų rėmėjų komitetas

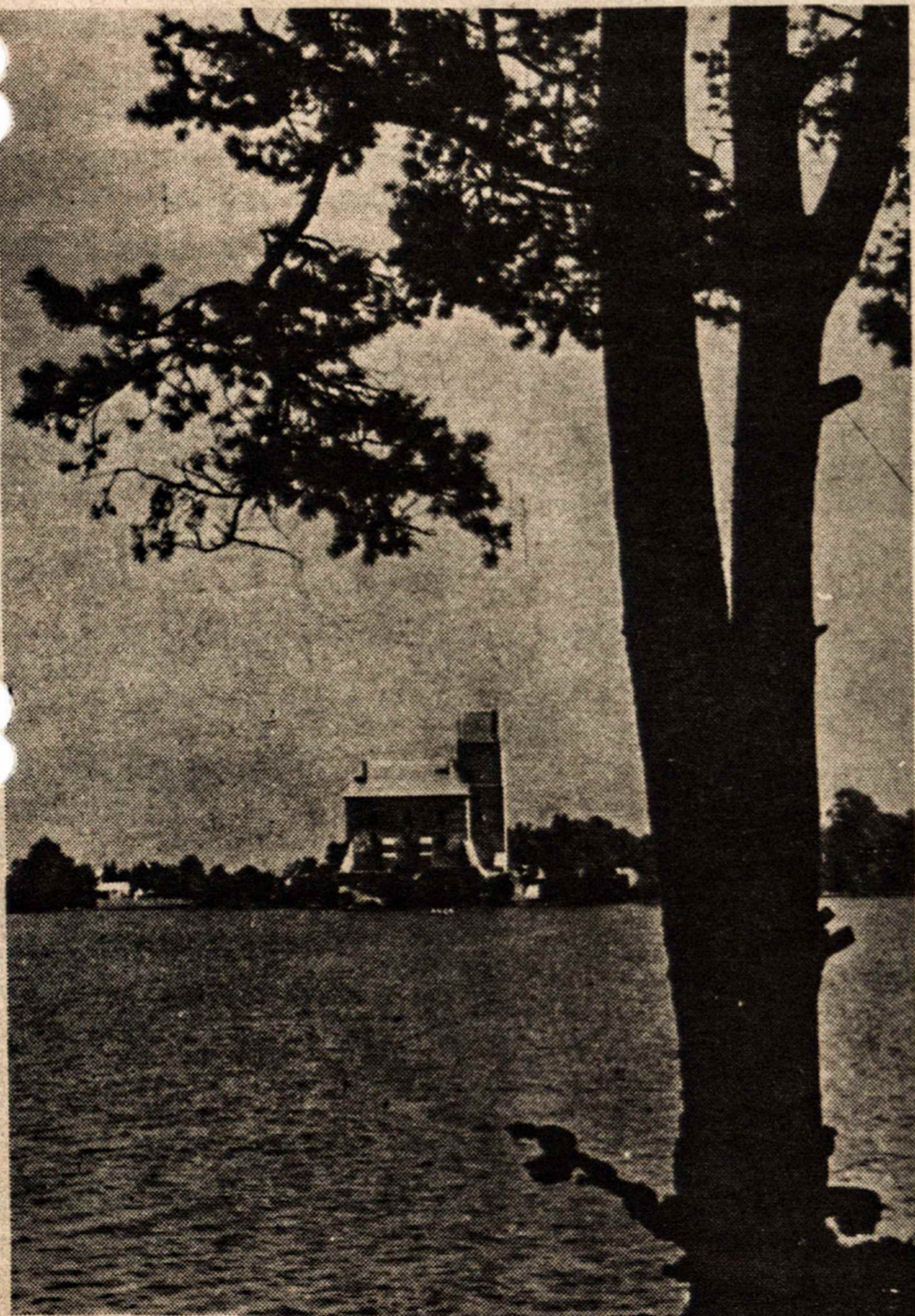
TAUTYBIŲ PASIRODYMAS

Tautybių Festivalis šiemet praėjo labai išpūdingai. Jame dalyvavo kellolika tautybių, jų tarpe ir lietuviai, pademonstruodami savo kultūrą, meną, tautinius šokius bei rūbus. Festivalis prasidėjo gegužės 18 d. vakare "Karalienės Baliumi" vokiečių klube. Ten išrinktosios tautybių "karalienės" buvo pristatomos visuomenei ir įteikiamos joms dovanėlės. Labai pagailėtina, kad mūsų iškilioji lietuvaltė nedalyvavo.

Oficialus festivalio atidarymas įvyko gegužės 19 d. prie Miesto Rotušės,

dalyvaujant parlamento atstovams, miesto merui, tautybių tarybos prezidentui ir tautinių grupių išrinktoms karalienėms, išsirikiavusioms ratu. Jas supo tautinių vėliavų miškas ir minia dalyvių. Festivalį atidarė miesto meras Joe Reid pasveikindamas festivalio dalyvius ir pareikšdamas pasitenkinimą, kad jo valdomo miesto gyvenimą praturtina čia gyvenančios tautinės grupės savo kultūra ir menu. Po mero kalbos Folk Art's Tarybos prezidentas Paul Solomono-

Nukelta į 14 psl.

Trakų pilies vaizdas

metų pabaigoje, kai buvo įrengta šios dešimties aukštų sanatorijos pirmoji dalis. Joje buvo 500 lovų. Praėjusiais metais "Nemune" ilsėjosi ir gydėsi 7 tūkstančiai žmonių".

"Nuo šios dienos vienu metu galėsime aptarnauti 1040 žmonių. Tai didžiausia sanatorija Pabaltijyje ir Baltarusijoje. Virtuvės pajėgumas ir plotas yra toks, kad visi poilsiautojai galės pavalgyti vienu metu. Sanatorijos svečiais rūpinasi 500 "Nemuno" gydytojų, medicinos seserų, slaugių, gydamosios fizikultūros metodistų, virėjų, padavėjų". Sanatorija esanti "profiluota sanatorija, ji specializuojasi virškinamojo trakto susirgimų gydymu. Be to, sanatorijoje veikia endokrinologinis skyrius, kur gydomi ligonys sergantys cukralige". Šiomet sanatorijos paslaugomis pasinaudosią 14 tūkstančių žmonių.

UTENOS DEVYNAUKŠČIAI

Naujajame Utenos Dainiškio rajone, pradėta statyti pirmą devynių aukštų gyvenamą namą. Antrasis devynaukštis bus statomas kitamet.

● **LIETUVOS** pajūryje ilsėjosi Mongolijos Liaudies partijos pirmasis sekretorius, Mongolijos Liaudies Respublikos Ministrų tarybos pirmininkas J. Cedenbalas su šeima. Svečias domėjosi Lietuvos žvėjų darbų ir žemdirbių.

E.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.

Skambinkite visokiais atvejais telefonas: 366-6237, 3696.

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti

įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

ĮVAIRIOS PROGOS

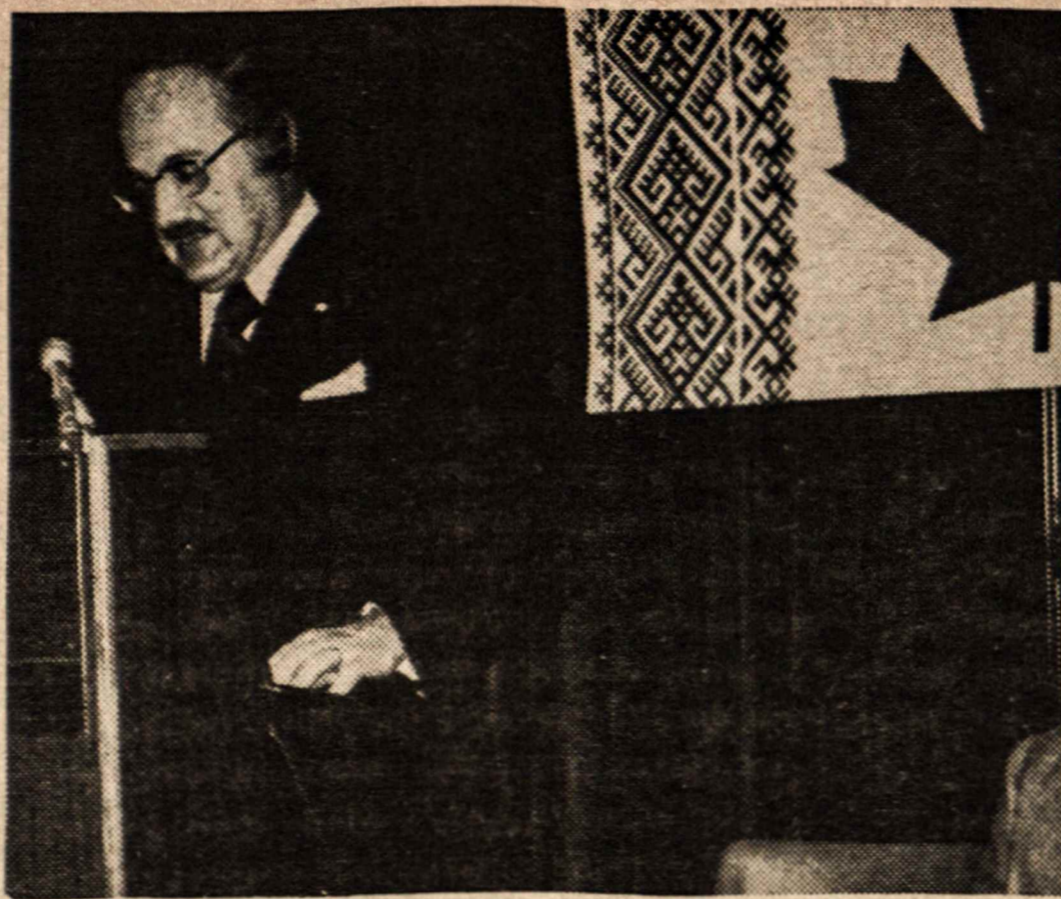
(Atkelta iš 13 psl.)

nian pakvietė kalbėti valdžios atstovus.

Po oficialios dalies valdžios atstovai ir tautinių bendruomenių pirmininkai buvo pakviesti į naujai pastatyto pastato atidarymą, kuris tarnaus visų tautybių kultūriniam reikalams. Lietuvius atstovavo KLB Apylinkės pirmininkė Kazė Šukienė su vyru ir kultūrinių reikalų vadovas Adolfas Šetikas ir taut. šokių mokytoja Stasė Zubrickienė su vyru.

Po sveikinimo kalbų buvo puikios vaišės.

Visa festivalio savaitė buvo užpildyta programomis: teatro vaidinimai, koncertai, parodos "open houses" ir t.t. Tam tikro gyvumo įnešė iš Vak. Vokietijos atkviestas vokietų orkestras "Schwarzwald", kasdien duodamas koncertus vis kitoj salėj.

Ministeris Stanley Haidasz.

Kiekvieną dieną vis kita tautinė grupė rengė "open house" su taut. išdirbinių parodėle, programa ir valgių bufetu.

Gegužės 27 d. ketvirtadienį, lietuvių taut. šokių grupės "Nemunas" mažieji šokėjai, vadovaujami Stasės Zubrickienės puikiai pasirodė Fair View Mall plazoj, kur vyko etninių grupių šokėjų koncertas.

Ištisą savaitę praeiviai galėjo gėrėtis languose išstatytais etninių grupių meno išdirbiniais. Lietuviai savo langą turėjo 46 James g-vėje. Neperdant galima pasakyti, kad mūsų lango parodėlė, dėka Joanos Zubrickienės ir Stasės Zubrickienės įdėto darbo, buvo viena iš gražiausių ir skoningiausių įrengti. Daug inčiatyvos parodė ir darbo įdėjo mūsų gerb. klebonas Tėv. Juvenalis Liauba O.F.M., atveždamas iš p. Bieliūnų ūkio gražų kryžių, parūpindamas apie Lietuvą anglų kalboj knygų ir dail. Tamošaičio pieštą gražų paveikslą. Adolfo Šetiko rūpesčiu buvogautas langas, manekenas ir lietuvaitės rūbai. Visiems jiems lietuviškas ačiū.

Gegužės 26 d. šeštadienį 10 val. ryto atvyko ministeris daugiakultūriams

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

reikalamo p. Stanley Haidasz. Jis buvo sutiktas Miesto Rotušėj mero Joe Reid, Folk Art's Council prezidento Paul Solomonian ir tautinių bendruomenių pirmininkų.

11 val. visų tautybių šokėjų grupės rinkosi ir rinkavosi didžiajam paradui Montebello parke. Diena pasitaikė nekokia. Iš pat ryto lijo lietus. Tačiau visų laimei lietus apstojo ir eisena gatvėmis prasidėjo. Žygiavo orkestrai trenkdami maršus, atvirose mašinos važiavo taut. grupių "karalienės". Lietuvių grupės karalaitė Rita Liangaitė, nors ir sušalus, atrodė gražiai su raudonų rožių bukietu ir šypsena veidė. Tautinių šokių šokėjai sekė paskui savo karalienių mašinas. Parado eisenoj važiavo ir ministeris Stanley Haidasz, miesto meras Joe Reid, MP Robert Welsh ir kt. pareigūnai. Eisenoj kaip paprastai, netrūko ir senų modelių automobilių ir marjorečių. Paradas buvo išpūdingas, ir atvykę arenon išvargę paradininkai pirmiausia puolėsi pasistiprinti tautinių grupių pagamintu maistu. Mais-

tas buvo paruoštas skaniai ir, palyginti, nebrangus. Pasistiprinus prasidėjo programa. Čia visos taut. grupės parodė savo šokėjų meną. Lietuvius atstovavo tautinių šokių grupės "Nemunas" vyresnieji šokėjai. Tik gaila, kad lietuviai buvo kuklūs ir pašoko tik vieną šokį, kai tuo tarpu kitos grupės šoko po 10, 12 ir 15 min. Išaiškinus pasirodė, kad Folk Art's Tarybos buvo nutarta leisti kiekvienai grupei šokti tik po 5 min. bet kiti to nutarimo nesilaikė.

K. Šukienė

ATITAIKYMAS: NL nr. 22 St. Catharines kronikoje po "Motinos Dienos" aprašymu, turėjo būti pasirašyta "Valdybos sekretorius".
b, NL nr. 21 p. Polgrim rašinys apie Jonines patalpintas po Sault Ste Marie antrašte, o turėjo būti - St. Catharines.

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
278 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

Dr. V. Giriuniėnė
Dantų gydytoja

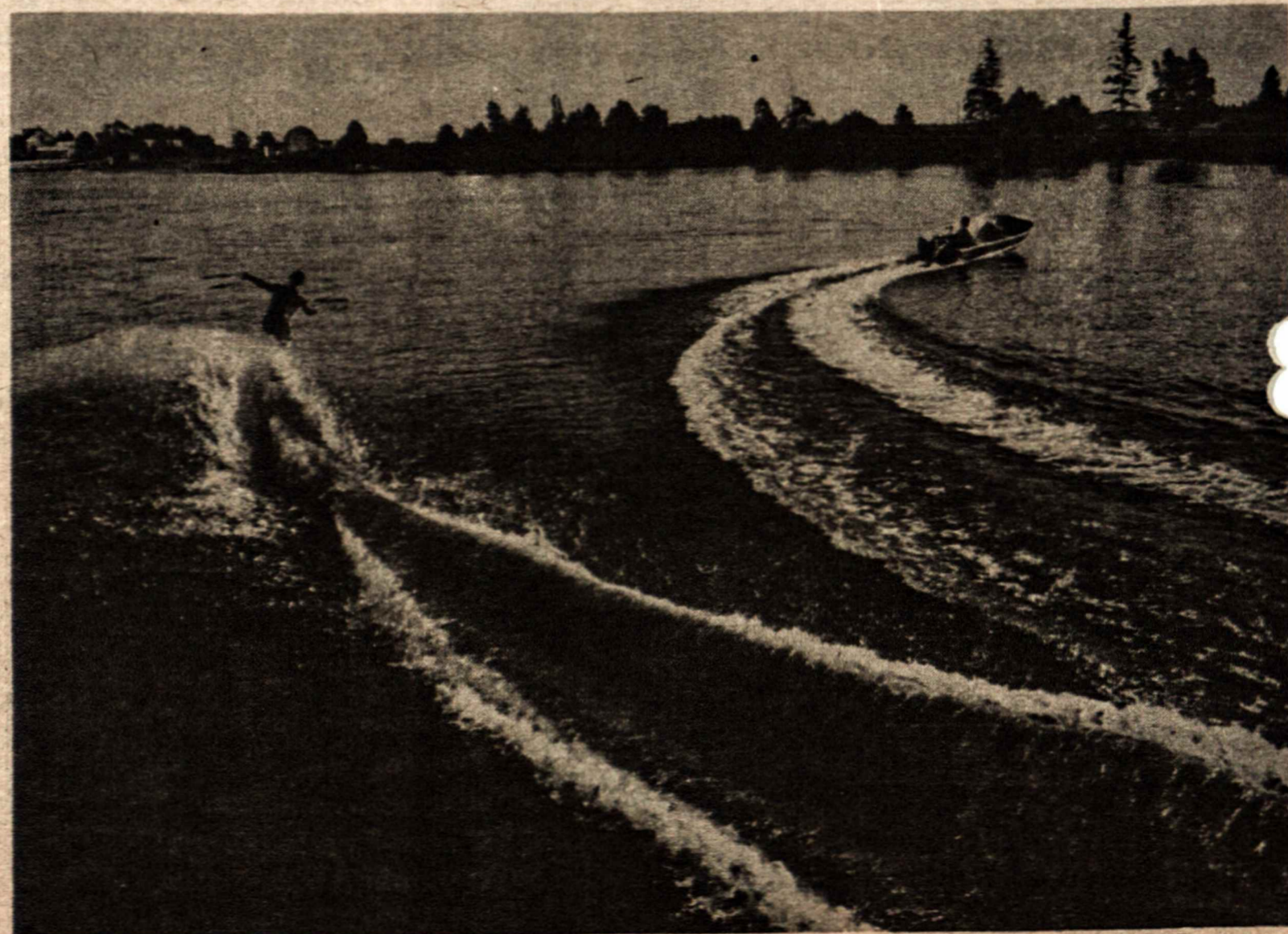
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL.
TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

KANADIEČIŲ MĖGIAMAS SPORTAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

EDVARDUI KEREVIČIUI tragiškai mirus,
jo tevelius Olgą ir Petrą Kerevičius, seserį
Rūtą ir visus artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame

Petronėlė ir sūnus
Juozas Mileriai

EDVARDUI KEREVICIUI tragiškai mirus,
jo tėvams Olgai ir Petru Kerevičiams, taip
pat seserei Rūtai gili ir nuoširdi užuojauta

Klemas Kiaušas

SAVAITĖS ĮVYKIAI ... (Atkelta iš 1 psl.)

zavo JAV ir sovietų sąjungos "medaus mėnesio" pradžia. Šiam NL numeriui pasirodžius, pats Kremliaus bosas, Brežnevas, jau bus girdomas ir valgydinamas Washingtone.

Atrodo, kad susirinkusiems žurnalistams ši rusų plaukiojančia pažiba sudarė didelį išpūdį. Ir kodėl ne, nes tiek laivas "Aleksander Puškin", tiek ir "Mikhail Lermontov" yra statytas vokiečių Rostoko laivų statykloje, Rytų Vokietijoje.

Įvykusioje spaudos konferencijoje vienas žurnalistas paklausė, kaip tai yra, kad sovietų sąjunga užsima tokiu transatlantiniu bizniu, kaip tuo tarpu daugelį laivų bendrovių nebevežioja daugiau keleivių, nes skaito tai nerentabiliu bizniu. Į tai sovietai atsakė, kad jie neturi tų rūpesčių su įguly algomis, kurios verčia kitas laivininkystės bendroves užsidaryti. Va-

dinasi, kiek mokama sovietiniam jūrininkui, tiek jam turi užtekti.

Kad išvengus didesnį dezertavimo pavojų, sovietinio laivo jūrininkai buvo busais vežiojami miesto apžiūrėti.

JAV ir sovietų "medaus mėnuo" buvo jaučiamas ir Viduržemio jūroje. Perreitą savaitę Genuvos uoste JAV karinis laivas ir arti stovėjęs rusų prekinis laivas susikabino inkaro grandinėmis. Anksčiau toks įvykis būtų buvęs lygus tarptautiniam incidentui, pareikalavęs tam tikrų įstaigų tarp Washingtono ir Maskvos susirišimo. Dabar sovietinio laivo kapitonas atvyko į JAV karinį laivą ir reikalas buvo vietoje išspręstas.

Nors rusų karo laivai vis dar stebi JAV laivyno manevrus ir judesius Viduržemio jūroje, bet amerikony ir sovietų admirolai, kai jų laivai susitinka jūroje, iš mandagumo vienas kitam signalizuoja komplimentus...

Beabejo, Brežnevo atsilankymas pas prez. Niksoną ne daug gero žada pavergtoms ir laisvam gyvenimui neprivilegiuotoms tautoms. Kad neužrūstintus Brežnevą, net opusis žydų klausimas, kaip praneša Baltieji Rūmai, prezidento būslas labai "švelniai" / gently / paliestas. Tai ką ir bekalbėti apie sovietiniame orbite esančių kraštų likimą.

• Victor de Kova, žinomas vokiečių teatro ir filmų aktorius mirė ši pavasarį Berlyne. Jis sirgo gerklės vėžiu.

• Emmy Goering, buvusi vokiečių maršalo Hermann Goering žmona šiomis dienomis pasimirė Vienoje sulaukusi 80 metų.

• Gerda Schröter Bonnos šifravimo specialistė buvo šiomis dienomis suimta. Ji aštuonis metus perdavė Bonnos slaptas informacijas Rytų Vokietijos saugumui.

• Erich von Manstein (85), vienas žymiausių II - jo pasaulinio karo maršalų, pasimirė Bavarijoje. Jis mėgino išgelbėti Stalingrade apsupimą gen. Pauliaus armiją ir buvo didelis Hitlerio karo strategijos kritikas. Per tai jis pateko į didelę "fiuhrerio" nemalonę.

PASAULIO LIETUVIŲ B-nės... (Atkelta iš 9 psl.)

skiri asmenys, o skelbimus - mūsų verslininkai, profesionalai ir kt.

4. Yra sakoma, kad kilnumas įpareigoja. Tokio padėty yra PLB šeimo atstovai. Tad ir jie prie Seimo pasisekimo kviečiami dėtis ne tik aktyviu dalyvavimu, bet ir kitais būdais - kas aukų parinkdamas, kas skelbimą surasdamas ir t. t.

Pirmąjį Pasaulio Lietuvių Kongresą parėmė Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė. Dabar tokios paramos Lietuva telkti negali, nes pati yra spaudžiama okupanto vergijos. Viską turim pasidaryti savo jėgomis ir ištekliais. Todėl PLB Valdyba ir kreipiasi į visus: Atėkime PLB Seimui į talką! Padarykime jį didelį ir didingą!

PLB VALDYBA

Taip dar neseniai žiemiškai atrodė Jonas Lingaitis prie savo Ski biznio užiegos durų, Laurention kalnuose prie Val David, P. Q.

ĮSIGIJO NUOSAVYBES

Juozas ir Monika Šiaučiuliai įsigijo nuosavybę prie Aušros Vartų bažnyčios. Gegužės mėnesį juos staigmeniškai susirinkę pasveikino jų artimieji draugai.

• Juozas ir Anelė Keršiai, ilgamečiai mūsų kolonijos gyventojai nusipirko namus Verdune. Gegužės 26 d. skaitlingas jų bičiulių būrys surengė

staigmeną - gražias įkurtaves.

SUKŪRĖ ŠEIMAS

Linda Lesevičiūtė (LaSalle) su Graham Vickers, kurių sutuoktuves įvyko birželio 9 d.

• Adelė Stankaitė (mirusios Stankuvienės sūnaus Alfonso ir A. Skrubytės vyriausioji duktė) iš Brampton, Ont. su John Caton iš Georgetown, Ont.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P. Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

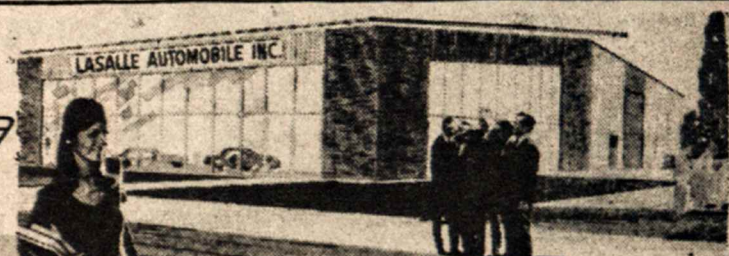
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle

AUTOMOBILE INC.
366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairus ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 355-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street La Salle, Que. • Taisymas ir dažymas automobilių
• Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valty. Sav. G. Desrochers
TEL: 366-0500, 366-4203

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***
TEL. 366-7281
*****

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Dury, langų rėmai, Izoliacija, Ten - Test,
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

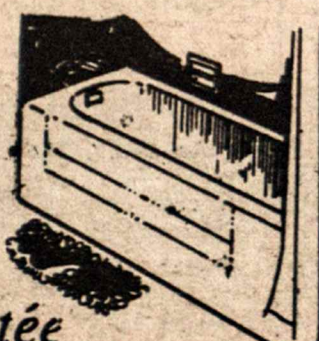
Jetté & Frères

VISKAS - MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. • Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

montreal

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA birželio 23 d. 2 val.
P. Sruibio vasarvietėje, Pointe Fortune, P. Q.
Rengia

TRADICINIŲ JONINIŲ LAUŽŲ

LAUŽO meninės programos pradžia 9,30 val. vakare.
KVIEČIAME visus dalyvauti.

Kuopos Valdyba

Litas

Š. m. gegužės mėn. gale "Litas" pasiekė 4 milijonų dolerių balansą. "Litas" nuo šių metų pradžios paugo \$306,325, o nuo praėjusių metų to pat mėnesio \$678,026.

• Veiklos plėtimo komisija numato pagyventi naujų narių verbavimą iš senimo. S. Kešgailą, iš jaunimo, J. Kibirskį, sustiprinti informaciją R. Išganaitį. Įvairios narių sugestijos "Lito" veiklos ir operacijų pagyvinti bus jų mielai laukiamos.

• "Litas" kasmet vis daugiau ir daugiau pinigų skolina pagalbiniam nariams nelietuviams, kadangi to nedarant liktų neišskolintų pinigų atsargos. Užtat "Litas" bus dėkingas visiems nariams, kurie prie progos rekomenduos rimtus kandidatus, asmeninems arba nekilnojamo turto paskoloms, iš savo pažįstamų ar bendradarbių tarpo.

• Pensininkai, kurie vasarai norite išvažiuoti iš Montrealio, galite pranešti Valdžios arba savo buvusiu darboviečių pensijų fondams, kad jie Tamstų čekius siųstų "Lito" adresu. "Litas" juos idės į Tamstų sąskaitas be jūsų parašo uždėdamas stampuką, kuriuo garantuojama, kad tie pinigai tikrai yra idėti į čekio gavėjo sąskaitą. Kai kurie nariai panašiai daro ir su savo darboviečių čekiais.

žinoma. Detroito lietuviai nori šį svečią "šiltai" sutikti demonstracijomis. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Centro Valdyba mielai sutiko savo stovyklautojus leisti važiuoti iš Dainavos į Detroitą demonstruoti. Transportacija bus parūpinta Detroito lietuvių ir stovyklautojams nieko nekainuos. Globėjai, nuvažinę kartu su stovyklautojais, juos prižiūrės. Tačiau, demonstracijų rengėjai ir M.A.S.C.V. neturi teisės stovyklautojų vežti be tėvų leidimo. Todėl, stovyklautojų tėvai, kurie sutinka, kad jų vaikai demonstracijose dalyvautų, yra prašomi sutikimą duoti raštu. Iš tėvų atsivežtą raštelį kiekvienas stovyklautojas įteiks C.V. - bei atvažiuojes į Dainavą. Raštiško tėvų sutikimo neturintieji demonstracijose negalės dalyvauti.

M.A.S. igaliotas
Viktoras Nakas

MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ

JAV ir Kanados liuanistinių mokyklų ir jaunimo studijų savaitė šiemet bus Dainavoje rugpjūčio 12-19 d. Programa jau sudaryta labai įvairi ir mokytojams praktiškai naudinga. Trečdalis paskaitų yra paskirta metodikai ir parodomosioms pamokoms, du trečdaliai auklėjimo, liuanistinio švietimo bei mokyklinio darbo problemoms nagrinėti.

Kartu ten bus liuanistiniai kursai jaunimui ir tautinių šokių kursai.

Mokestis: suaugusiems 40 dol. savaitėi, kitiems tos pačios šeimos nariams po 20 dol., vaikams iki 6 metų amžiaus 10 dol. moksleiviams ir studentams po 20 dol.

Norintieji dalyvauti šioje studijų savaitėje turi užsiregistruoti iki liepos 20 dol. šiais adresais: J. Tamulis,

7031 S. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill. 60629
arba J. Andrulis,
49 Burrows Ave.,
Islington, Ont., Canada.

Prašome Kanados mokytojus ir jaunimą kuo skaitlingiausiai šioje studijų savaitėje dalyvauti.

KLB Švietimo Komisija

SVARBUS PRANEŠIMAS STOVYKLAUTOJAMS

Liečia moksleivius ateitininkus, stovyklaujančius birželio 17-liepos 1 dienomis.

Kaip žinome, Dainavoje moksleivių ateitininkų stovykla įvyksta tuo pačiu laiku, kai Brežnevas lankysis Amerikoje. Yra numatyta, kad jis atvyks ir į Detroitą, nors jo čia apsilankymo data tuo tarpu ne-

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Prieš porą savaitių Elena ir Kazimieras Mališauskai atšventė 25 m. vedybų sukaktį. Gausus skaičius dalyvių susirinko Šv. Kazimiero salėje ir visi sukaktuviniukus sveikino ir iteikė vertingas dovanas.

Viduryje E. ir K. Mališauskai, iš šonų jų dukters - Linda ir Irena ir, Elenos sesutė Izabelė Paulauskaitė.

Nuotrauka A. Adomonio.

• Parapijos choras turės savo išvyką birželio mėn. 30 d. pas Gentmenus.

• Ši trečiadienį visi eikite balsuoti už aldermano B. Corder siūlomą planą.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS PASITARNAUS!

• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 5.5%	Asmenines 8.5%
Taupomasis s-tas 6.0%	Nekiln. turto 8.5%
Term. ind. 1 m. 6.5%	Čekių kredito 9.0%
Term. ind. 2 m. 7.0%	Investacines ..... nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m. 7.5%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda
Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.